NĂM THỨ MƯỜI BẢY — SỐ THỨ 3613 · MỖI SỐ : 0$02 · NGÀY THỨ BẢY 6 AVRIL 1929

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN — DÉPÔT LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA CÓ HẠN

	Tờ buổi trưa	Tờ buổi tối	Cả hai tờ
Cả năm	3$00	6$00	8$00
Sáu tháng	1.60	3.20	4.00
Ba tháng	0.90	1.80	2.00
Một tháng			1.00

Nam-kỳ và ngoại-quốc phải trả thêm tiền cước

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUÂN

Adresse télégraphique : TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

Ban-báo có in một tờ phụ-trương ra buổi trưa bán lẻ 1 xu

DÉPÔT LÉGAL •INDOCHINE• N° 10602

PUBLICITÉ

Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.

Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion . . . 1 0$80 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . . 0$10 la ligne

Cacq nhaf công-thu'o'ng ta nên kiêmq cachq maf liên-hiêpj vo'iq nhau

Ai cũng biết thời-đại này là cái thời-đại kinh-tế cạnh-tranh, cuộc chiến-đấu của loài người trong thế-giới ganh đua hơn kém với nhau không phải ở kị-binh pháo-binh trên bộ, tiềm-đĩnh chiến thuyền trên mặt bể, khí-cầu phi-cơ trên tầng mây, mà chính ở cái phương-pháp tổ-chức, cái mưu lược kinh doanh trong các công-trường các thương-điếm; công thương mà suy sút thì nước thế nào cũng phải yếu phải hèn; công thương mà chấn-hưng thì nước thế nào cũng sẽ cường sẽ thịnh. Lại ai cũng biết muốn chấn-hưng công-thương thì phải có cơ-quan sắp đặt cho thật là hoàn-bị, về công-nghệ phải có nguyên-liệu cho đủ cho nhiều, phải lo tiêu-thụ cho mau cho rộng, về thương nghiệp phải mua cho đến tận gốc, phải bán cho đến tận cùng; mà muốn được như thế, quyết không phải tai mắt tay chân của đan-độc từng người mà hòng làm nổi; nếu công-nghệ mà cứ riêng từng nhà chế-tạo thì làm sao mà có được nguyên liệu cho đủ cho nhiều, lo tiêu-thụ được cho mau cho rộng, luẩn-quẩn vẫn chỉ là cái lối may ăn giẻ, vẽ ăn hổ; nếu thương-nghiệp mà cứ riêng từng người khai trương thì làm sao mà mua được đến tận gốc, bán được cho đến tận cùng, loanh-quanh vẫn chỉ là cái cách buôn dần chợ bán cuối chợ; nhất là ở vào buổi sáu châu chung chợ, năm biển liền đường này, việc công thương của người các nước tiên-tiến đều lấy sức liên-hiệp mà ra tranh thắng với đời, mình càng không thể không cũng lấy sức liên-hiệp mà tự-vệ với người được,

Ấy ai cũng biết thế, mà nay thử hỏi làm được thế có cái cách gì không? Sao lại không có. Hiện thời công-nghệ thương-nghiệp của mình tuy còn thuộc về thời-kỳ ấu-trĩ người làm về công-nghệ thương nghiệp trong nước mình chưa được có mấy người thật tinh thật giỏi, mà cái địa-bàn của người mình chiếm được về công nghệ thương-nghiệp cũng còn ít ỏi hẹp-hòi; nhưng nhờ được cái làn sóng công-chiến thương-chiến ở Âu Mỹ đã tràn tới bể đông, người mình cũng đã tỉnh cái giấc mộng trọng văn khinh nghệ tự mấy ngàn năm, mà đã có cái xu-hướng về công-thương không phải là không mạnh; vào khoảng vài chục năm nay, nghề mới thấy ngày một thêm, nghề cũ thấy ngày một khéo, kẻ buôn nhỏ tập dần buôn lớn, người không buôn xoay cũng ra buôn; cứ xem mấy kỳ đấu xảo, các kỳ hội chợ gần đây, đủ biết công-nghệ thương-nghiệp của người mình cũng đã có khởi sắc hơn xưa nhiều lắm; chỉ hiềm cái phương-pháp tổ-chức chưa được khôn ngoan, cái mưu lược kinh-doanh chưa được kín-đáo, tức là chưa có gây thành được cái sức liên-hiệp để khả-dĩ đối phó được với cái sức liên-hiệp của người, nay cũng đã đến cái ngày không thể không liên-hiệp với nhau, mà hẳn ai cũng đã sẵn lòng muốn liên-hiệp với nhau. Vậy xin đem một cái kế-hoạch nhỏ mọn hiến với các nhà công thương, tưởng làm ra cũng chẳng khó gì gây thành được cái sức liên-hiệp của mình, đủ đối phó được với cái sức liên-hiệp của người vậy.

Cái lệ thường liên-hiệp của các nhà công thương ở các nước tân-tiến là cái cách hợp-cổ công-ty; đại khái mỗi một nghề thợ tay mỗi một nghề buôn tất có một công-ty chuyên kinh-doanh về nghề ấy; bằng đầu để xướng lên; hô-hào khắp cho mọi người đều biết cái nghề ấy kinh-doanh có lợi là nhường nào, kinh-doanh cái nghề ấy phải cần đến tư-bản là bao nhiêu, phải có chắc cậy về những người nào là người đương nổi công việc, rồi cùng nhau gom-góp tư-bản, kẻ nhiều người ít, hợp thành được một số tư-bản đủ dùng, giao quyền quản-lý cho một vài người, đặt ra các cơ quan hành-động, các cơ-quan kiểm xét; có người kham nổi việc, có tư bản đủ làm việc, cứ như thế kinh doanh một ngày một khoáng-trương, một bền vững, mà cái nghề ấy trở nên phát đạt thịnh-vượng, thu lợi quyền được cho nước, làm lợi lộc được cho người. Lại cùng một nghề với nhau, thì một công-ty kinh-doanh cái nghề ấy ở nước này với một công-ty kinh-doanh cái nghề ấy ở nước khác cũng thường vẫn có liên-hiệp với nhau, để thao túng cái giá mua giá bán trong cả thế-giới hay là để kháng cự với một cái công-ty nào ở nước khác nữa chực chanh cướp nghề mình. Cái cách liên-hiệp như thế thì thật là tốt-tát quá, mạnh tợn quá, người mình cũng phải học phải tập, nhưng hãy phải tự biết rằng trình-độ công thương mình hiện thời chưa có đủ tài lực học tập được ngay; bây-giờ mà mình muốn gấp gây lấy cái sức liên-hiệp của mình thì hẳn phải kiếm cái cách gì giản tiện mà dễ làm trước đã.

(*Còn nữa*) D. B. T.

Kuôcq ngu'w mo'iq
ă ơ ư thì viết a' o' u'
đ viết d, d viết y, q viết k
Na'm yâuq.
sa'cq, huyênf, na'ngj, hoiz, ngaw
q f j z w

Tin thêq-gio'iq

Ngày 4 Avril 1929

Xe hỏa đi một giờ được 150 kilomètres

Xe hỏa sắp hành chạy thử ở đường từ Paris đến Cherbourg mất 3 giờ 18 phút, có lúc tốc lực về mỗi giờ tới 150 kilomètres.

Chiến sự ở Afganistan

Quân của vua Amanoullah đã tới thành Calat ghi-Zai, nhưng vì thiếu súng đạn, và lương thực vận tải lại khó, nên tiến hành không được nhanh. Hình như các châu Suons và Shinba đương dự bị để đánh lẫn nhau.

Quân của chánh phủ nước Mexique thắng lợi

Ở Jimenez đánh nhau một trận dữ dội. Kết cục quân của chính-phủ thắng-trận.

Tướng Escobar, và mấy người tì-tướng cưỡi tàu bay trốn về phía bắc Mexique

Hiện nay đánh nhau ở Naco, trong miền Sonora.

Các quỹ trừ kim ở Pháp

Quan báo có đăng tờ trình về các số tiền xuất nhập ở các quỹ trừ kim trong năm vừa qua. Số người ký tiền là 9 triệu. Số tiền gửi vào trong năm là 7 nghìn triệu, số tiền tổng cộng trong các quỹ là 18 nghìn triệu.

A. R. I. P.

Việc Trung-hoa

Ngày 4 Avril 1929

Chiến sự của Nam kinh với Vũ-hán

Thượng-hải. — Tình-hình chiến-sự lợi cho binh-gia Nam kinh. Quân Nam-kinh vẫn tiến ở bờ phía bắc Dương-tử-giang. Có tin rằng quân Nam-kinh đương bổ vi Hán-khẩu mà có đội chiến-thuyền ở Dương-tử-giang, và các sư-đoàn của Phùng-ngọc-Tường từ bắc đến trợ-lực cho.

Có tin rằng trong các tướng về đảng khởi nghịch đã có người bỏ, mà theo về Chánh-phủ Nam-kinh. Cái chương trình dẹp binh của Chánh-phủ Nam-định trước, đến nay có thay đổi nhiều. Hiện đương hết sức đánh miền trung ương Giang-tây, để đuổi quân của phái Quảng-tây hiện đã tràn vào phía nam tỉnh Hồ-nam, và Giang-tây.

Sau cùng có tin rằng đương đánh nhau ở chỗ cách Hán-khẩu 20 dặm.

Tình hình ở Quảng châu

Thượng-hải. — Từ khi các tướng người Quảng-châu về bè binh-gia của Lý-tế-Thâm, và đảng Quảng-tây hai bên phân rõ nhau, thì tình-hình ở Quảng-châu thay đổi rất nhiều. Các tướng ấy tuyên-bố rằng không dự chiến-sự, và lại gửi tối-hậu thư cho các lãnh-tụ đảng Quảng-tây yêu-cầu phải rút quân khỏi Quảng-đông. Các tướng ấy lại gửi điện-tín đến Nam-kinh yêu-cầu giải-phóng cho Lý-tế-Thâm

Chiến sự với Sơn-đông

Thượng-hải. — Việc chánh-phủ trung-ương định đem quân trừ bọn quân khởi nghịch hiện chiếm cứ phía bắc tỉnh Sơn-đông chưa bắt đầu. Tướng của quân khởi-nghịch hiện đóng ở Yên-đài nhân dịp ấy mà tống nợ các nhà công-thương ở miền ấy.

A. R. I. P.

Việc công-cán của bác-sĩ Lasnet

Ta không ngại phải đem phu sang Phi-châu nữa

Quan bác-sĩ Lasnet là tổng thanh-tra Y-chính do bộ Thuộc-địa phái đi công-cán ở bên này đã tới Hanoi ngày hôm qua.

Mục-đích việc công-cán của ngài là theo như thường lệ khám xét về việc y-tế ở Đông-dương và chính-đốn lại việc vệ-sinh chung ở bên này theo như cái chương-trình của quan Toàn-quyền [illegible] ngài sẽ đi Quảng-châu loan, Bắc-hải, Quảng-châu, vân vân để khảo sát việc đem phu sang Congo làm đường xe-hỏa ở Brazaville-Congo. Theo như lời ngài đã tuyên-bố với báo « *La Dépêche* » ở Saigon thì tại bên Phi-châu, nhân-công ít lắm không đủ dùng, cho nên phải nhờ đến nhân-công Á châu. song tưởng không có thể lấy người Annam được, là vì ở đây cũng cần đến nhiều, còn nữa là tại người Trung-hoa mới có đủ sức mạnh hơn mà chịu nổi được cái thủy-thổ ở bên ấy.

Trước kia ta nghe nói sẽ tuyển phu ở đây đem đi thì đã lo ngại, sau lại thấy nói đem tù đi, song xét ra số người bị khổ-sai ít ỏi lắm, không được bao nhiêu, nên việc ấy lại thôi.

Nay được nghe lời quan tổng thanh-tra Lasnet tuyên-bố trên đó, thì chắc là ta không phải nghĩ ngại gì vì việc ấy nữa.

Một cách lừa người của một cô nữ-sĩ

dùng thơ-ca lừa lấy năm vạn đồng

Trong báo tin có đăng một việc đi lừa rất gian quyệt và rất buồn cười mới xảy ra ở Đàn-hương-sơn (Honolulu) người chủ mưu lại là một cô nữ sĩ xinh đẹp có tài làm thơ lại có vẻ thanh cao khác tục, khiến cho một chàng thiếu niên phải kính phục rồi lừa cho một mẻ kiếm đường trốn thoát, tưởng cũng là một việc lạ từ xưa đến bây giờ mới có là một, vậy xin thuật ra sau đây để độc giả nhàn lãm.

Một người Hoa-kiều họ Hoàng mở một tiệm bán các thứ đồ cổ và các đồ trân bảo trang sức, lại kiêm mở một công-ti xe hơi, gia sản có đến mấy vạn đồng. Vì sang ở đất ấy đã lâu lấy vợ làm nhà, lập nên cơ đồ rất bền vững. Có một người con trai tên là Văn-Khanh, tuổi vừa 19, tuấn tú và phóng dật, không chăm làm lợi như người cha. Ham văn học, lại hay ngâm vịnh, đã tốt-nghiệp ở trường trung-học, định sang du học ở châu Bắc-mỹ, nhưng người cha vì nghĩ hiếm hoi chỉ có một con, không muốn để cho rời nhà đi xa.

Văn-Khanh cũng không muốn trái ý cha, liền cùng con em các người Hoa-kiều cũng có anh ham văn học như mình, tất cả là vài ba bọn, tổ chức ra một thư-xã, ngày ngày cùng nhau xướng họa lấy làm vui, còn việc buôn bán thì chẳng không thích.

Thi xã có xuất bản một tập mỗi tháng in ra một kỳ bỗng đâu có một người ký tên là « Hồng-anh nữ-sĩ », gửi một phong thư đến, tỏ ý muốn được theo đòi vào trong thi-xã. Và gửi mấy chục bài thơ ca, đều là phun châu nhả ngọc, đáng tài « thi-bá ».

Văn-Khanh xem xong lấy làm kính phục, liền đem đăng vào tập xuất bản hằng tháng của thi xã ấy, cuối bài có nói thêm mấy lời tỏ ý hâm mộ.

Từ đó cách một tuần, Hồng-anh lại có một tập thơ gửi đến, lại nói rõ cho Văn-Khanh biết chỗ thông tin. Văn-Khanh liền gửi thơ đến, tỏ ý ân cần, và xin cho được một phen thấy mặt người ngọc, kẻo lòng khát khao,

Gặp khi ở đó có mở cuộc đua ngựa về kỳ thu qui, Văn-Khanh liền gửi thơ cho người con gái ấy hẹn họp mặt nhau ở trong tiệm cà-phê ở trường đua ấy. Khi hai bên gặp nhau, Văn-Khanh thấy người con gái ấy dung nhan tuyệt thế, cắt tóc ngắn, ăn mặc theo mốt mới, nói tiếng Quảng-đông rất thạo, tự nói là họ Hồ theo mẹ sang ở Đàn-hương-sơn đã năm năm nay rồi. Trong khi nói chuyện lại liếc mắt và tủm tỉm cười, khiến cho Văn-Khanh thần hồn điên đảo.

Sau khi tan cuộc đua có một chiếc xe hơi rất lịch sự, đỗ sẵn ở ngoài cửa, người con gái ấy liền mời Văn-Khanh cùng lên xe về nhà chơi. Đến nơi thấy nhà cửa rộng rãi, cách bài trí ở trong nhà cũng rất sang trọng, có một bà già chừng 40 tuổi tươi cười chạy ra chào mời rất ân cần. Hồng-Anh thì đi vào trong nhà thay mặc cái áo lụa hoa đào, rồi ra cùng Văn-Khanh nói chuyện về thơ văn, bắt đầu nói từ hai bộ Phong Nhã, cho mãi đến đời nhà Thanh, song khoảng vài ngàn năm lối vạn văn ở Trung-quốc thay đổi và chia ra các phái khác nhau như thế nào nói rất lưu loát, tỏ ra người rất tinh về thi học lắm.

(*Còn nữa*)

Tang lễ quan Đại-sứ Myron Herrick ở Paris

Ở Paris đã làm tang lễ trọng thể cho quan đại-sứ Myron Herrick, nhân-dân đến dự-lễ rất đông. Trước khi đám tang khởi-hành ở sứ-bộ, quan đại-tướng Pershing, quan đại-sứ Tây-ban-nha Quinonès de Léon, thì thay mặt ngoại-giao-đoàn, quan thủ-tướng Poincaré thì đại-diện chính-phủ Pháp đọc diễn-văn.

Quan Poincaré có nhắc lại rằng quan đại-sứ Myron Herrick đến dự tang lễ quan thống-chế Foch là lần cuối cùng ngài biểu-lộ tấm lòng thân ái với nước Pháp. Sinh thời ngài hết sức làm cho hai nước thân yêu nhau. Trong buổi Âu-chiến, ngài tỏ ra là một người rất thân yêu nước Pháp, vì ngài biết nạn chiến-tranh xảy ra không phải là lỗi ở nước Pháp Ngài là một vị có công trong việc làm cho Hoa-kỳ can thiệp vào chiến sự. Ngài tin rằng nước Pháp và Hoa-kỳ đã hòa với nhau thời cuộc hòa-bình thế-giới được vững bền và tươi tốt. Quan thủ-tướng có nói; quan đại-sứ Myron Herrick sẽ để lại một cái hình ảnh lâu bền, mà hình ảnh ấy đối với nước Pháp sẽ là một biểu-hiệu đẹp đẽ của Hoa-kỳ biểu-hiện ra trong đứng nhân một người bạn cần tin vậy ».

Lược-khảo lịch-sử Trung-quốc

CLXXXI

Trước kia Xước-tư-Tấn theo ý thái-tử, vu cho La-đạt-Tích và con cả Thái-Bình là Ngạch-sâm-hô-đồ-Khắc mưu làm phản, bắt bỏ ngục, và bắt bó lôi thôi mãi. Vua Thuận-đế biết là oan, thường bảo thái-tử thôi việc ấy đi, thái-tử không nghe. Xước-tư-Tấn, Bồ-Tây và Bồ-Cáp đều a-dua thái-tử, lại ghét Bác-la-đặc-mục-Nhĩ lộng quyền và giao-thông với bọn La-đạt-Tích, bèn tâu vua xuống chiếu cách quan tước Bác-la-đặc-mục-Nhĩ và cướp lấy binh-quyền. Bác-la-đặc-mục-Nhĩ không vâng mệnh, vua xuống chiếu sai Khố-khố-đặc-mục-Nhĩ đem binh đến đánh. Buổi ấy Bác-la-đặc-mục-Nhĩ đóng ở Đại-đồng, biết rằng chiếu-mệnh đều bởi Xước-tư-Tấn, chứ không phải tự ý vua, bèn sai Đồ-tâm-đặc-mục-Nhĩ kéo quân vào kinh-sư, đi đến cửa ải Cư-dung, quan tri-viện là Y-tô và quan thiêm-sự là Bố-lý Kỳ đón đánh không được thắng-lợi. Thái-tử nghe tin, đem quân thị vệ chạy ra châu Hưng-tùng. Đồ-tâm-đặc-mục-Nhĩ kéo quân vào đóng ở Thanh-hà. Buổi ấy kinh-sư không có phòng-bị, trong thành đều run sợ. Vua sai sứ giả ra Thanh-hà hỏi Đồ-tâm-đặc-mục-Nhĩ vì có gì mà dấy binh phạm cửa khuyết. Đồ-tâm-đặc-mục-Nhĩ giả nhời rằng muốn bắt được Xước-tư-Tấn, Bồ-Thủy và Bồ-Cáp. Vua cực chẳng đã phải bắt ba người giao cho Đồ-tâm-đặc-mục-Nhĩ, ba người đều bị giết. Vua lại xuống chiếu phục lại quan-tước cho Bác-la-đặc-mục-Nhĩ [illegible] thái-bảo, vẫn cho đóng quân ở Đại-đồng. Đồ-tâm-đặc-mục-Nhĩ kéo quân từ cửa Kiến-đức vào, ra mắt vua ở gác Diên-xuân, lạy lục kêu khóc, vua hết sức yên-ủy, đặt yến thiết đãi và gia ơn tướng chương chúng sự. Đồ-tâm-đặc-mục-Nhĩ tạ ơn, rồi kéo quân về Đại-đồng.

Khi thái-tử chạy đến núi Lộ-nhi, vua Thuận-đế sai người đuổi kịp, vời về cung. Thái-tử vẫn lấy làm căm tức, bèn sai Khố-khố-đặc-mục-Nhĩ chia binh làm ba đạo: Bạch-tích-châu lĩnh một đạo ba vạn quân đóng giữ kinh-sư, Ma-cáy-châu-Cưiêm lĩnh một đạo bốn vạn, Quan Bảo lĩnh một đạo năm vạn, kéo ra Đại-đồng đánh Bác-la-đặc-mục-Nhĩ, Bác-la-đặc-mục-Nhĩ nghe tin, để binh giữ Đại-đồng, mà tự đem binh cùng bọn Đồ-tâm-đặc-mục-Nhĩ và La-đạt-Tích kéo về kinh-sư. Thái-tử đem binh đón đánh ở Thanh-hà, không được thắng lợi, chạy về. Bạch-tích-Châu bèn đem binh theo thái-tử chạy sang Ký-ninh, Bác-la-đặc-mục-Nhĩ đóng quân ở ngoài cửa Kiến-đức, cùng bọn La-đạt-Tích vào ra mắt vua ở gác Tuyên-văn, khóc lóc thụp lạy, biện bạch mình là vô tội. Vua cũng khóc, an ủi bèn yên, Bác-la-đặc-mục-Nhĩ muốn đuổi bắt thái-tử, La-đạt-Tích ngăn đi. Vua bèn cất Bác-la-đặc-mục-Nhĩ làm hữu thừa-tướng, tiết chế quân mã thiên hạ, La-đạt-tích làm bình-chương chính sự, Đồ-tâm-đặc-mục-Nhĩ làm ngự-sử đại-phu. Bác-la-đặc-mục-Nhĩ đã cầm quyền, bèn giết quyền thần là bọn Đồ-lỗ-đặc-mục-Nhĩ, đình bãi những việc công tác không cần kíp, đuổi giám hoạn quan, cấm những việc trai đàn cúng lễ, thường sai sứ đón thái-tử về, thái-tử không nghe.

Buổi ấy thái-tử ở ngoài, ngày đêm lo tính mưu kế để trừ nội nạn. Khố-khố-đặc-mục-Nhĩ sai Bạch-tích-Châu đem hai vạn quân kị đóng ở Ngư-dương, làm thanh viện cho triều đình, lại sai bọn Quan-bảo đem binh vây đánh Đại-đồng. Thái-tử bèn phát tờ chiếu với binh các tỉnh kéo về kinh-sư. Bác-la-đặc-mục-Nhĩ được tin, giận lắm, sai Đồ-tâm-đặc-mục-Nhĩ đem quân đánh những người theo thái-tử ở Thượng-đô, Y-tô đem đạo binh ngăn đánh quân Khố-khố-đặc-mục-Nhĩ. Y-tô đóng ở Lương-hương, không chịu tiến binh, bàn định với tướng sĩ, tướng sĩ đều nói rằng Bác-la-đặc-mục-Nhĩ cất binh phạm cửa khuyết, phạm kẻ trên, trái đạo thường; trong ngoài đều ghét giận. Y-Tô lấy làm phải, bèn kéo quân về Vĩnh-bình, sai người phía tây kết liên với Khố-khố-đặc-mục-Nhĩ, phía đông kết liên với các vương tước ở Liêu-dương, thanh thế rất mạnh. Bác-la-đặc-mục-Nhĩ lấy làm lo, sai Diên-ba-diên-bồ-Cáp đem quân đi đánh, đi đến Thông-châu, nước sông lên to, bèn đóng quân ở Hồng-kiều để đợi. Y-Tô đem quân đánh úp, chém Diên-ba-diên-bồ-Cáp, Bác-la-đặc-mục-Nhĩ giận lắm, tự đem quân ra Thông-châu, gặp mưa to ba ngày, lại kéo quân về. Bác-la-đặc-mục-Nhĩ trước đã vì tình nghi giết bộ tướng là Bác-an, đến khi ấy lại mất Diên-ba-diên-bồ-Cáp, trong lòng phiền muộn, bèn ngày ngày cùng bọn La-đạt-Tích uống rượu chơi gái, thường nhân lúc

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

say rượu đánh chết người. Uy-thuận-Vương rất căm tức, nói với vua Thuận-đế, vua bèn truyền một chỉ, sai Uy-thuận-Vương cùng với Tư-sĩ-Bân kết dũng-sĩ là bọn Mễ-Ngọc, Kim-văn-Hải và Tất-đức-Nhĩ âm mưu việc hành thích. Một hôm, Bá-la-đặc-mục-Nhĩ vào triều, đi đến gác Diên-xuân, Tất-đức-Nhĩ ở trong đám đông người nhảy ra đâm vào óc, ngã lăn ra, bọn Mễ-Ngọc xô đến chém chết, La-đạt-Tích bị thương ở trán, chạy ra, đem gia-quyến của Bá-la-đặc-mục-Nhĩ trốn về phương bắc, được ít lâu La-đạt-Tích cũng bị giết.

Vua Thuận-đế sai người đem đầu lâu Bá-la-đặc-mục-Nhĩ ra Ký-ninh và với thái-tử về, Khô-khê-đặc-mục-Nhĩ theo thái-tử về kinh-sư. Vua bèn cắt Khô-khê-đặc-mục-Nhĩ làm tả thừa-tướng, Kiêm khu-mật-viện sự, phong làm Hà-nam vương, tiết chế thiên hạ quân mã, được tiện nghi làm việc.

Ngô-Vương với Trương-sĩ-Thành, bờ cõi tiếp giáp nhau, thường dùng binh đến cướp nhau, Ngô-Vương đã phá Võ-xương, giết Trần-hữu-Lượng rồi, liền truyền tờ hịch kể tám tội Trương-sĩ-Thành, và sai Từ Đạt với Trương-ngộ Xuân đem hai mươi vạn quân sang đánh. Khi hai tướng đem quân đi, Ngô-Vương đi tiễn ra khỏi cửa thành, bảo hai tướng rằng: « Khi hạ thành, chớ có cướp bóc, chớ có phá nhà cửa, chớ có đào phần mộ của nhân dân, mà mẹ Sĩ-Thành ở ngoài thành Bình-giang, phải giữ gìn cho cẩn thận. » Hai tướng bái quân, đi, lấy được Hồ-châu.

Ngô-Vương lập nhà tôn-miếu nền xã-tắc và làm cung phủ, đều bắt theo giản phác, lại sai quan bác-sĩ là Hùng-Đỉnh biên chép những công việc của người xưa có thể làm khuyên răn được, viết vào tường vách, lại sai viết sách đại-học diễn nghĩa ở hai bên tường. Vua bảo Đình-thần rằng: « Cung điện đời trước, thường hay sơn vẽ chạm khắc, bây giờ ta viết những cái này ở tường vách, thường được xem thấy [illegible], chẳng có tốt hơn sơn vẽ chạm khắc ư? »

(Còn nữa) Tiều mai

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(Rừng Bảo-đài, Rừng Thổ-hội, Rừng Hạ-cương) Thành sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông. Điện thoại số 159

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có từng [illegible] từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà. [illegible] và các thứ lâm-sản nước Nam.

[illegible]

Le PARFUM des HUMANITÉS

(Sở-Ký Thanh-Hoa)

Soạn-giả: R. CATRAC
Dịch-giả: NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Vừa chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển. . . . 2$ 00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển . . . . . 1 . 00
Ở các tỉnh, xin tính thêm tiền cước gửi Recommandé: 0$ 30 thứ 2$ 00 và 0$ 20 thứ 1$ 00

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

Ai mua vé công-thải Đông-dương nên biết

(Tiếp theo)

Kỳ thứ hai mươi hai (1er sept. 1927)

Những số được hoàn lại 500 đồng:

90.472 116.389 117.586

Những số được hoàn lại 100 đồng:

462	37.600	67.607	99.003
4.493	38.795	68.024	99.382
6.348	39.457	68.696	100.032
6.527	39.676	69.389	100.112
7.122	40.537	69 561	100.397
7.683	41.510	70.095	100.646
8.095	41.589	70.755	101.330
8.208	41.599	70.771	101.476
8.270	41.826	71.743	101.645
8.727	43.768	72.063	101.742
9.803	45.890	72.689	101.902
10.431	46.582	72.675	102.119
11.789	47.689	73.664	102.258
12.085	49.136	73.722	102.585
12.407	49.583	73 984	102.586
12.410	50.369	74.425	102.617
13.114	50.763	76.424	102.748
13.407	51.162	78.162	104.672
13.870	52 374	78.476	104.972
13.880	52.969	78.677	107.593
17.325	53.157	78.865	107.629
18.115	53.173	79.920	107.974
18.430	53.284	83.211	108.721
19.592	53.382	83.543	108.872
19.607	53.550	85.021	108.876
19.866	53.822	85.070	110.021
20.672	54.128	85.623	110.121
21.826	54.535	85.587	111.762
23.202	56.031	85.605	112.875
24.493	56.387	85.615	114.331
26.157	56.434	85.756	114.672
26.253	56.797	86.140	114.634
26.338	56.908	88.483	115.020
28.004	57.004	88.817	115.158
28.060	57 090	88.847	115.469
28.675	57.208	89.914	115.504
29.185	58.245	89.835	118.959
29.684	58.623	90.123	119.086
30.980	58.931	91.648	119.112
31.660	62.911	91.847	119.283
33.645	63.454	94.325	120.791
33.647	63.593	94.367	121.035
34.734	[illegible]	94.392	121.049
34.344	66.284	94.509	121.582
34.606	66.290	96.957	122.947
35.190	66.862	98.558	
36.844	67.399	98.907	

Kỳ thứ hai mươi ba (1er déc. 1927)

Những số được hoàn lại 100 đồng:

63	43.684	67.146	95.932
1.755	43.970	67.150	97.205
2.536	44.118	67.896	97.778
2.548	46.769	69.400	99.120
3.508	48.428	70.926	99.326
5.478	48.626	73.290	99 391
5.551	49.404	73.538	99.588
7.213	49.552	73 604	100.043
8.291	49.868	73.645	101.616
9.538	50 019	73.733	102.040
11.753	50.759	74.402	102.222
12.315	50.797	74.790	102.224
13.911	50.889	75.090	103.368
14.494	51.412	75.479	103.575
16.876	51.428	76.479	103.667
17.312	51.466	78.039	105.898
19.019	52.022	78.840	106.099
19.892	52.029	81.968	106.188
20.178	52.319	82.666	107.906
20.478	52.464	83.045	108.424
21.411	53.181	84.307	109.262
23.766	54.204	85.618	110.932
23.803	55.143	85.675	110.999
26.249	55.403	86.473	114.470
27.177	55.981	87.374	114.811
31.280	56.083	87.698	115.239
31.763	56 476	88.984	115.437
31.813	56.527	89.348	115.670
32.040	56.662	89.858	116.069
33.293	57.491	91.816	116.437
33.693	58.278	91.895	116 612
34.408	59.300	92.908	118.296
35.042	59.419	93.677	120,227
36.097	59.572	94.114	120.356
39.443	59.714	94.135	121.047
39.626	60.308	94.229	122.291
39.701	62.803	94.485	
39.877	63.017	94.629	
40.313	63.423	94 667	
40.635	64.771	94.701	
41.627	64.828	94.844	
42.300	65.476	95.655	

(Còn nữa)

BÁN RẺ:

Một cái quạt điện;
Một cái máy điện dynamo 12 volts 10 ampères;
Một cái máy dận cho xe hơi chạy (démarreur) 6 volts.
Hỏi tại nhà in Trung-Bắc
7.480 63, phố hàng Bông

VIỆC HANOI

Thời-tiết
7 giờ 21 độ
15 giờ 24 độ

Giá bạc. — Kể từ ngày 5 Avril 1929, giá bạc ở kho Nhà nước định là 12 f. 25.

Thời giá quốc trái
Ngày 2 Avril 1929

3 %.	hoàn dần		78 f. 00
3 ½ %.	hoàn dần		94 f. 80
4 %.	vĩnh viễn	1917	87 70
4 %	»	1918	86 80
6 %.	»	1920	103 50
5 %.	hoàn dần	1920	120 f 45
4 %.		1925	120 20

Ngày 3 Avril 1929

3 %.	vĩnh-viễn	72 f. 95
5 %.	1915-1916	99 f. 45

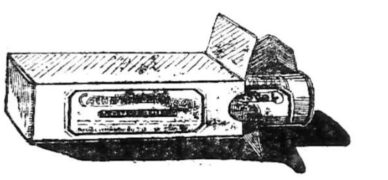
Quan Thống-sứ đi Laokay. — Hồi 4 giờ 50 ngày 4 avril, quan Thống sứ Robin đã đi chuyến xe lửa riêng lên đến Phố-lu, có quan chánh sở lục-lộ Bắc-kỳ và quan thư ký riêng cùng đi với ngài. Quan công-sứ Laokay và ông chánh lục-lộ Laokay đón ra Phố-lu đón quan Thống-sứ. Khi tới nơi, quan Thống-sứ cùng các quan đều lên ô-tô đi Bảo-ngãi và Pakha khánh thành con đường mới làm để cho ô-tô. Hồi 11 giờ 30, các ngài tới đại-lý Pakha. Đại-úy British [illegible] đại-lý Pakha ra đón quan Thống-sứ cách sở đại-lý chừng 15 km.

Tới Pakha, có đội quân khố đỏ bắn súng chào, khi giới thiệu các quan chức xong, thì quan Thống-sứ có lời bội-tinh cho nhiều viên chức bản xứ, rồi ngài đến thăm nhà thương và chợ; đoạn, các ngài xơi cơm sáng ở sở đại-lý Pakha.

Sau khi đến thăm nhà quan châu-úy Pakha thì quan Thống-sứ cùng các quan lại trở về Phố-lu, rồi lên xe lửa về Laokay. Hồi 8 giờ rưỡi tối, tại Tòa-sứ Laokay có làm lễ giới thiệu các quan chức.

Phòng khám bệnh
quan Đốc-tờ Loubet
32, Bd Gia-long, Hanoi
Phòng đẻ, và phòng chữa các bệnh đàn-ông đàn-bà và trẻ-con
Có máy điện xem bệnh
Giá hạ — Giấy khám bệnh: 1$50

Hiệu Bào-chế MONTÈS. 54, Phố Paul Bert, Hanoi

Hễ thấy ghê mình thì dùng ngay một viên thuốc Rascol là khỏi ngay bệnh cảm và bệnh sốt rét rừng.

Chức quyền Giám-đốc Học-chánh ở Ai lao. — M. Montel Roger giáo sư thượng hạng hạng nhất được tạm quyền chức Giám-đốc Học-chính ở Ai-lao trong khi M. Villejaim nghỉ.

Tại Tòa-án. — Những việc xử tại phiên tòa Thượng-thẩm ngày hôm thứ năm như sau này:

Bẩy bằng lính cảnh sát. — Ng-trung-Huế quán làng Sen đông thuộc huyện Đan Phượng bị truy tố rằng ngày 1er tháng giêng ấy vào nhà ga xe-hỏa ở Đông-anh (Phúc-yên không có vé, đến khi người làm sở xe-hỏa ở ga ấy nói với người lính cảnh sát gác ở đấy đuổi ra, thì lại bẩy bằng người lính ấy, phải tòa Nam-án tỉnh Phúc-yên phạt 10 tháng tù và 20$00 nay được tòa Thượng-thẩm tha cho trắng án, vì xét không đủ chứng cớ.

Một cách lừa đề mạt. — Kiều-đức-Khiêm ở làng Vũ-yên thuộc huyện Thanh-ba bỏ đạn vào một nhà lương-dân tên là Ng-bá-Sơn rồi dọa đọa bảo người ấy phải biên 300$ tại giữa đi cho, bằng không thì đi tố giác quan về bắt. Hẹn người ấy phải đưa cho hắn 40p,00. Tòa Nam-án tỉnh Phú-thọ phạt Kiều-đức-Khiêm 1 năm tù và 50p. Tòa Thượng-thẩm giảm tội tù xuống 6 tháng và bắt phải bồi thường cho bên nguyên đơn 40p,00.

Chở quá hành khách. — Chiếc ô-tô số T. 2919 do của tên là Bùi-văn-Trình nhà ở phố Cầu-gỗ Hanoi chở hành khách ở đường Hưng-yên Hanoi được phép chở có 30 người, thế mà ngày 16 tháng giêng tây ông Cẩm ở Hưng-yên bắt được chở những 50 người hành-khách nên làm biên-bản. Tòa Nam-án tỉnh Hưng-yên phạt Vũ-công-Cương là người bán vé ở xe ấy 7p 00 và bắt chủ xe ấy phải chịu trách-nhiệm, tòa Thượng-thẩm phạt tên ấy 3 ngày tù và 5p 00

Hủy bằng người chức-dịch. — Ngày 18 tháng 8 tây năm ngoái lý-trưởng làng Yên mỹ thuộc huyện Thanh-trì dẫn phó-viên của quan tòa Sơ-thẩm đến khám nhà tên Yên về việc đánh nhau, khi tới thì tên Yên đi vắng, ở nhà chỉ có người bố với đứa chán bé, mà hỏi, thì khai không giống nhau. Bấy giờ lý-trưởng dẫn đứa bé ấy đến huyện cốt để dỗ cho nó khai ra sự thực. Vì thế sáng hôm sau Trương-văn-Tuyển là bố đẻ ra đứa bé ấy sinh sự rồi cầm áo và hủy bằng nữa. Tòa Nam-án tỉnh Hà-đông phạt Trương-văn-Tuyển 6 tháng tù án treo, và bắt phải bồi 1 đồng cho lý trưởng. Tòa Thượng-thẩm y án.

Bán thịt lợn toi. — Ng-văn-Thuần làm nghề bán thịt lợn ở Việt-trì lấy thịt hai con lợn ốm (do viên thú y ở đấy đã bắt phải đem chôn) đem cho người ta ăn, phải tòa Nam-án tỉnh Phú-thọ phạt 10 quan. Nay tại tòa Thượng-thẩm hỏi thì tên ấy chối và khai rằng việc ấy là việc tên Chuẩn chứ không phải hắn. Vì thế tòa Thượng-thẩm hoãn lại để xét xem có phải là nhầm tên không.

∴

Cũng phiên ngày thứ năm, tòa án trừng-trị đã xử các việc sau này:

Mang cốt min không có giấy phép. — Ngày 28 tháng 2 tây vừa rồi lính dõng ở hạt Lục-Ngạn đi tuần, khi đến địa phận trại Vua bà gặp hai tên Khách ở Đông-Triều tới. Hai tên Khách ấy trông thấy lính dõng chạy vào rừng. Lính dõng lấy làm nghi lẽ đuổi bắt được một tên là Tsan man Foc làm cu-ly đồn-điền mà khám có mang hai ống cốt min không có giấy phép. Tòa phạt tên ấy 6 tháng tù

Để ngựa lồng đè người bị thương. — Trần-văn-Văn 17 tuổi ở làm bồi con cho M. Lexa ở phố Amiral courbet số 14 ngày 19 tháng 2 tây đứng giữ xe độc-mã cho chủ ở trước cửa nhà ga xe hỏa rồi lấy roi vụt ngựa thế nào tìm con ngựa ấy nhảy lồng chạy (có phải một người đàn bà bị thương nặng, gẫy xương sườn ở bên tay trái, và gẫy xương ở chân tay phải. Việc này tòa hỏi nhưng hoãn lại để xét bệnh tình người bị thương ra sao rồi mới kết nghị.

Dùng tem đóng giấu rồi — Đỗ-công-Chế tức Miên là cai thầu-khoán làm đê Long-khê (Thái-bình) bị truy tố dùng tem sở do đã có dấu của sở Bưu-điện đóng rồi, dán vào phong bì thư gửi cho người quen ở Bắc-giang ngày 28 tháng giêng tây, phải tòa phạt 25 quan.

Làm xe ô-tô đổ đè người ngã bị thương — Ngày 6 tháng 2 tây vào hồi 3 giờ sáng. Người đội sở Thương chánh tên là Thương ở Vân-đình (Hà-đông) theo chủ lên cái ô-tô hàng chở thuê của một người tên là Ng-v-Nhân nhà ở Hanoi (đỗ ở Vân-đình) để đến làng Hà-hội có việc quan. Khi xe ấy do Đỗ-văn-Ngu là tài-xế cầm máy, khi đi được một quãng thì đổ xuống đầm làm cho người đội sở Thương-chính ấy ngã gẫy tay. Sau xét ra cái nạn ấy xẩy ra là vì Đỗ-v-Ngu cầm máy vụng. Tòa phạt Đỗ-v-Ngu 2 tháng tù, và bắt chủ xe phải chịu trách nhiệm.

Hành hung. — Ng-v-Mương là thợ sơn cùng với Bùi-công-Trương là lính khố-đỏ bị truy tố đánh một người lính khố-đỏ khác tên là Đặng-văn-Chất bị thương ở Thanh-giám ngày 23 tháng giêng tây là việc đã đăng rõ ràng số báo trước, thì nay tòa phạt mỗi tên 6 ngày tù án treo, và 10 quan.

Con đỏ bất lương. — Vũ-thị-Nuôi tức thị Kho ở với một người tên là Ng-ngọc-Thu, rồi ăn cắp của chủ một cái rổ bằng bạc đem bán cho Ng-thị-Chung (làm nghề hàng bạc). Ng-thị-Chung bị truy tố về tội chứa cái rổ bạc ăn cắp ấy, vì là biết là của gian tham lợi mà mua. Tòa phạt thị Nuôi 3 tháng tù và thị Chung 2 tháng tù.

DỊP TỐT ÍT CÓ

Bán xe ô-tô Peugeot, 10 mã-lực; chạy còn tốt lắm; bánh và máy còn mới. Tiền có thể trả dần được. Hỏi tại: số 7, Bd Henri Rivière, Hanoi. 7.723

Voi « Chang » Bản phim này đã bắt đầu chiếu tại rạp chớp bóng Palace từ tối hôm qua 3 avril. Các khán quan vừa người tây vừa người ta đến xem tấp nập, mới 7 giờ tối đã đông đầy cửa rạp. 8 giờ rưỡi đủ g trong rạp đã không đủ ghế cho người đến xem.

Phim ảnh kể đại khái để các bạn chưa đi xem biết qua và mách đúm các bạn thích xem chiếu bóng cùng các ông các bà không đi xem chiếu bóng bao giờ hay. Ta ở nơi chung-châu mà nhất là xứ Bắc-kỳ ta này thì dẫu miền thượng du cũng không có cảnh lạ như ở trong bản phim này vậy.

Bắt đầu bản phim thì chiếu về dân cư người Siam, cách cử chỉ ăn uống của người Mọi; sau đến cách thức sự săn bắn các loài thú giữ như gấu, cọp, báo, voi của người Mọi thần tình là thế nào. Suốt từ đầu đến cuối bản phim không có chỗ nào là chỗ mà các khán quan ngồi coi chiếu không phải tắc lưỡi ngợi khen.

Động tâm nhất và khen cho loài voi cũng là một giống vật mà biết luyến ái nhau, khiến cho khi người Mọi bắt được một con voi con đem về nhà, con voi mẹ thấy mất con, liền tìm kiếm đến tận chỗ người Mọi ở mà phá cửa nhà người Mọi, sau lại kéo cả đàn hơn 400 con mà phá tan dân cư Mọi. Thế mà người Mọi lại thi hành hết tài cán ra, bắt được voi mà dậy dỗ đến nỗi voi phải phục để làm việc trong nhà.

Đó là lời sơ lược của ký giả được hân hạnh coi chiếu buổi đêm qua mà giới thiệu cùng bà con, còn các giống thú trong chốn sơn lâm thì không còn thiếu giống chi mà ta không được xem. Cái tài giỏi của dân cư Siam và sự cốt yếu của bản phim bà con đến xem sẽ được biết mà không khỏi ngợi khen. T. D. T.

NHÀ THƯƠNG VÀ NHÀ HỘ SINH
ĐƯỢC NHƯ Ở NHÀ
Phòng khám bệnh
QUAN ĐỐC-TỜ BLOT
65, phố Tràng-thi và 78, phố Thợ nhuộm
Giây nói số 449, Hanoi

Ở Bắc-kỳ mới có nhà này là một. Bệnh nhân, muốn chữa bệnh gì cũng được, muốn cần phải mổ-xẻ cũng được chắc chắn, muốn đỡ đẻ được cẩn thận tử tế hay là chữa các bệnh về phụ-nhân như hiếm đẻ) hài-nhi cũng được.

Thì nên đến quan Đốc-tờ Blot là thầy thuốc đã kinh-nghiệm lâu năm, lại là tay chuyên-môn khảo-cứu.

Có buồng riêng từ tế để chữa bệnh, buồng có đủ cả máy đèn máy nước. Tiền thuốc và tiền thầy thuốc không phải trả vì đã tính cả vào tiền chữa bệnh và buồng rồi. Có 3 hạng Trả tiền từng ngày, hay là trả tiền chữa khoán cũng được.

Người nhà đến thăm lúc nào cũng được.
Hàng ngày quan Đốc-tờ đến thăm bệnh nhân luôn luôn.
Lúc nào cũng có bà đỡ tốt [illegible] ở đây luôn.

Khám bệnh hàng ngày từ 8 giờ đến 11 giờ và từ 15 giờ đến 17 giờ — Ai muốn mời đến nhà thăm bệnh cũng được xem xét cẩn thận.
Muốn hỏi han điều gì, xin cứ mời đến tận nơi, bất cứ giờ nào.

Pardessus 4$ và 7$

Nhà DEMANGE Hanoi có rất nhiều pardessus kiểu đẹp lót suốt: Bằng dạ fantaisie 4$ một, còn dạ đen thì 7$.
Xin mời các quí-khách chiếu cố.

Các ngài biết phòng xa là khi có bệnh đến chữa quan đốc tờ Le Cố-MAN sẽ được một ông thầy có giá trị, danh-tiếng, chuyên-môn trông-nom.
Hỏi tại Hàng-giò, 33, Hanoi.

Số 11

DÂY GIẾNG HỒN OAN

DOÃN-KẾ-THIỆN dịch thuật

Chuyện một con dâm phụ giết chồng rồi vứt thây xuống giếng, nhưng có lấp đất cho đầy giếng lại, tưởng rằng che được mắt người, không ai còn biết đến nữa. Ngờ đâu ba năm sau gặp có Bao-long đồ là một vị quan rất liêm minh, tra xét được ra. Cho hay lưới giời dẫu thưa, mà những kẻ gian ta không b o giờ thoát được.

Không cần phải mướn ai nữa, tôi làm lấy cả cũng xong, đấy ông xem từ hôm đuổi con vú đi rồi, công việc cũng nhẹ, Hiền có làm được thế nào hay thế, còn thì tôi làm cả, ông thử xem có việc gì là không xong đâu, Muốn cho có người để sai vặt, thứ các việc trong nhà, mình không mó tay vào là bỏng hết cả. Vậy ông cứ yên lòng mặc tôi, ông cứ ngày ngày vào huyện như làm việc, dù mấy hôm cũng không về, công việc cũng vẫn đâu vào đấy.

Tôn-đại-Lý thực thà, thấy con mẹm lưỡi mép giải nói như thế, tưởng là người thì-đảm lắm, lấy làm kính phục vô cùng, liền nói rằng:

Mình thật là một người nội-trợ tốt của tôi. Từ nay tôi cứ mặc mình không hỏi gì đến nữa.

Tôn-đại lý nói rồi, nhân vì buồn ngủ, liền nằm ngay xuống giường, còn ả Cường vẫn ngồi bên án khâu áo. *Tôn đại Lý* vừa thiu thiu ngủ, bỗng thấy có người lay gọi, *Đại lý* ngỡ là ả Cường liền cười hỏi rằng:

Mình chưa đi ngủ à?

Bỗng thấy tiếng người nói:

Mình nào, người cũ đây mà!

Tôn-đại-Lý vội mở mắt nhìn, thì ra là người vợ đã mất là họ *Thang*, sợ quá vừa toan hỏi thì họ *Thang* sầm mặt lại mà nói rằng:

Lang quân ơi! Sao lang quân nỡ tối đến như thế?

Tôn-đại-Lý hỏi:

Tôi có điều gì ngu tối, nàng đã về đây, xin chỉ bảo cho biết.

Họ *Thang* nói:

Lang quân ngu tối thật,

Nói rồi, liền cứ chỉ vào ả *Cường* mà cười, rồi lại cau mặt lại ra ý buồn bã mà nói rằng:

Nhưng thôi, chẳng qua cũng là số mệnh tại giời, không sao cứu được. Chẳng mấy ngày nữa tôi sẽ được gặp lang quân ở dưới suối vàng.

Tôn-đại-Lý sợ quá, vừa toan hỏi lại, thì bỗng thấy tiếng ả Cường kêu gió thổi tắt đèn, dật mình tỉnh dậy, thì ra là một giấc chiêm bao, liền ngồi trên giường, đợi cho ả Cường đi lấy lửa vào châm đèn, vừa toan hỏi thì ả Cường nói rằng:

Quái lạ! cửa phòng khép chặt, tự nhiên thấy có luồng gió thổi mạnh quá, tắt ngay mất đèn, mà nghe đâu lại như luồng gió ở trong thổi ra, lạnh điếng cả người lên, có lẽ phòng này có ma chăng.

Tôn đại Lý không nói gì, cái đầu ngẫm nghĩ những lời họ *Thang* nói ở trong mộng, không đoán được ra thế nào, làm sao lại chỉ vào con này mà cười, không có lẽ nó lại dám giết ta, dễ thường vợ ta thấy ta ngày nay lấy nó về, sợ quên tình xưa nghĩa cũ mà nói thế chăng. Nếu vậy thì ra ma cũng còn biết ghen à.

Tôn-đại-lý nghĩ vậy, rồi lại nằm xuống ngủ, từ đó cũng cho là mộng triệu vô bằng không để ý gì đến cả.

Lại nói chuyện một hôm vào khoảng nửa buổi, *Tôn tiểu-Kế* quen lệ cứ đinh lúc *Tôn-đại lý* ở huyện nhà làm việc, lại lẻn về với ả *Cường*, có một thằng nhỏ vẫn là đứa hầu riêng của *Đại-lý*, hai đứa khinh nó còn bé không biết gì, nên chỉ che mắt *Hiền-cô*, chứ không để ý đến nó, không ngờ nó lại có ý tìm dò biết được, lúc *Tiểu-kế* ở trong phòng đi ra, nó liền nắm lấy mà bảo rằng:

Anh vào phòng dì hai làm gì? Muốn tôi muốn lành phải cho tôi một nghìn lạng, tôi mới im cho.

Tiểu-kế sợ quá, phải kiếm lời nói khéo với *nó*, rồi lại lẻn vào bàn với ả *Cường*, ả *Cường* nói:

Hoảng hồ cả, để ta lại kiếm cách đuổi nó đi, mình tưởng nó còn bé dại, nên để nó ở, ai ngờ nó cũng danh mãnh thế, còn một mình nó là người ngoài, nay đuổi nốt đi, thì đôi ta sẽ được tự do vui thú, không còn lo ngại gì.

Tiểu-kế nghe nói yên lòng, lại đi vào huyện nha, ả *Cường* ở nhà, lập kế đuổi thằng nhỏ ấy. Đến buổi chiều đinh lúc *Tôn-đại-lý* sắp về, bèn gọi thằng nhỏ vào phòng giả cách sai một việc, rồi thừa cơ cài cái kim vàng vào vạt áo của nó. Thằng nhỏ vô tình không biết, một lát *Tôn-đại-lý* về, vào phòng chuyện trò một lúc, ả *Cường* liền giả cách tìm quanh tìm quẩn, rồi kêu trù-tréo lên rằng:

Quái, cái kim vàng cài đầu của tôi vừa để ở đây, không biết biến đi đằng nào mà tìm đâu cũng không thấy. Cái kim ấy của tôi giá đến vài mươi lạng bạc, chứ không ít đâu.

Nói rồi giả cách ngồi ngẩn người ra, *Tôn-đại-lý* lấy làm lạ hỏi:

Có đứa nào vào đây không?

A *Cường* nói:

Có, lúc nẫy tôi có gọi thằng nhỏ vào sai một việc, nhưng chắc nó không dám lấy.

Tôn-đại-lý nói:

Cứ gọi nó vào đây xem nào?

Đại lý nói rồi, liền lên tiếng gọi thằng nhỏ lại đột chạy vào. *Đại lý* vội khám ngay mình nó, thì thấy ở trong vạt áo đằng trước có cái cái kim vàng, liền chẳng nói chẳng rằng, túm lấy vừa đánh vừa mắng tơi bời, thằng nhỏ ngơ-ngác, không hiểu đầu đuôi thế nào, chỉ khóc lóc kêu oan. A Cường liền giả cách khuyên can rằng:

Thôi nó có trót dại, vậy ông tha cho nó, nhưng sao mà ông muốn được những hạng đầy tớ gìn giữ như thế, con vú già hôm nọ đã đuổi đi rồi, còn thằng này tưởng là còn bé dại, mà đâu người còn bé mà gan đã to. Nếu cứ thế thì nhà này mấy lúc mà hết nghiệp, ông thì đi vắng cả ngày, *Hiền-cô* thì cắm cúi ở dưới nhà, còn tôi thì mới về, nào đã biết đâu được hết. Nuôi ong tay áo, tôi thực lấy làm lo cho nhà ông.

Đại-lý nghe nói lại càng tức giận lắm, lập tức đi tính giả tiền công, rồi cho thằng nhỏ ra ngay, không cho ở lại một giờ nào nữa, Xong rồi lại bảo ả Cường rằng:

Để rồi lại phải tìm một thằng nhỏ khác để sai khiến mới được chứ.

Ả *Cường* nói:

Tôi tưởng chẳng cần phải tìm đứa khác nữa, vì công việc nhà này cũng chẳng có mấy, tôi và *Hiền* có gắng một ít nữa cũng xong. Sau nữa tôi nghĩ kỹ cũng là việc không nên, vì dùng đứa bé thì chẳng làm gì được, mà dùng đứa lớn, thì sợ những khi ông đi vắng và khi khuất mặt tôi, con gái ông đã lớn, phải đưa năng xía, lại dùng ý hay buông lời trêu cợt, nếu không đứng đắn, thì sợ hại đến gia phong, đấy đó dẫu là nói quá, nhưng việc giai gái ở trong nhà cũng phải nên phòng nhàn trước mới được.

Đại-lý thấy ả nói như thế, lại càng kính phục lắm, cho ả là một người không những có tài nội trợ giỏi, lại có đức hạnh tốt nữa, liền nói rằng:

Ừ, mình nói phải lắm.

Ả *Cường* đã lấy lời gian quyệt đánh lừa được Tôn-đại-Lý, khiến cho phải tin mình rồi, từ đó ở trong nhà, trừ *Hiền-cô* ra không còn dùng ai là người ngoài nữa, những lúc Đại-lý đi vắng, được tự do mà làm theo như ý mình,

(Còn nữa)

Supplément au Trung-Bắc Tân-Văn

GIÁ MUA CÓ HẠN

	Tờ buổi trưa	Tờ buổi tối	Cả hai tờ
Cả năm.	8$00	6$00	8$00
Sáu tháng.	1.60	3.20	4.00
Ba tháng	0.90	1.80	2.00
Một tháng.			1.00

Nam-kỳ và ngoại-quốc phải trả thêm tiền cước

N° 3613 du 6 Avril 1929

TRUNG-BẮC BUỔI TRƯA

Phụ-trương số 51 (Tờ phụ-trương này ra từ trưa hôm 5 Avril 1929) Mỗi số: 2 xu

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : V. E. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

PUBLICITÉ

Annonces la 6/m: 0$60
Réclames " " 1.00

Consulter les tarifs pour contrats de longue durée

Kenf tây thôiz damq-ma

Nhiều đám ma ta bây giờ lại có cái *mốt* thuê phường nhạc tây đi thổi kèn, không biết tục ấy ai bày ra như thế, thật là không hợp với lễ-nghi nào.

Trong tục tây thì duy có những bậc đại-tướng, quốc-trưởng hoặc tổng-trưởng một bộ nào, hoặc là quan thủ-hiến một địa-hạt mà lại có quân-công, có bắc-đẩu bội-tinh hạng nhất, hạng nhì hay là hạng ba, thì khi làm ma mới có đội quân-nhạc đi thổi bài *marche funèbre*, chứ chưa từng thấy nhà bình-dân không có chức tước gì mà đám ma đi có kèn thổi bao giờ. Mà chẳng thà người nước ta, nhân cái cớ không phải theo kỷ-luật nào cả, thấy đám-ma quan nguyên soái tây có kèn thổi *marche funèbre* thì cũng bài ấy mà thuê phường nhạc thổi, nó lại ra một lẽ, bởi vì theo tục nước ta, người chết tha-hồ đi lọng, không ai quật mả lên mà hỏi tội về sau. Đám ma ta bây giờ thường lại thuê phường nhạc đi thổi đủ bài gì cũng được, qui-hồ liên-thanh từ nhà cho ra đến huyệt thì thôi.

Cái *mốt* mới đó, tôi cho là dở lắm, không có nghĩa-lý gì, mà lại làm loạn cả lễ-nghi của người qui quốc, khiến cho người tây qua đường nghe thấy, phải ngẩn ngơ mà hỏi đám-ma này là đám ma ông gì bà gì vậy?

Đã đành rằng theo nghĩa-lý ta, làm ma to cho cha mẹ, cho ân-nhân, gọi là trả nghĩa. Tốn nhiều, vẽ-vời ra nhiều, dềnh-dang nhiều thì là lịch-sự, thì là cách trả nghĩa hậu, cho nên những kẻ phận-sự phải trả nghĩa, thường nghĩ ra, bày đặt ra cho thật nhiều thứ, cho đám thật dài, thật nghênh ngang để lấy tiếng là con có hiếu. Mà cũng chưa từng thấy ông cụ bà cụ nào con cháu thành-đạt vinh-hiển, mà trước khi chết lại dì-chúc lại để khuyên-bảo con cháu làm ma cho giản dị, cho tốn ít; nhân tiện lại tỏ được cái ý cao của mình về sự chết, coi sự chết làm một sự rất thường, rất tự nhiên; sống không nên sự-nghiệp gì thì chết nên chôn một cách rất bình-thường khiêm nhún.

Bao giờ tôi được thấy một đám ma đơn-sơ như thế, mà lại là do lời dặn bảo chúc của người chết, thì tuy rằng tôi đã bỏ lạy rồi, dầu tôi không quen biết, tôi cũng xin rủ mấy anh em đồng-chí mặc áo thụng trắng đi đưa đám-ma lạy trước mồ, rồi tôi mới về.

Người tây đã từng thấy những bậc chết quân-tử như thế dì-chúc lại mà bảo con cháu làm ma một cách rất sơ-sài giản dị lại xin bạn đừng ai phùng vòng hoa đá, hoặc hoa tươi, đừng ai đọc điếu-văn đít-càng gì cả. Lại có người biết mình cũng có đôi ba chút sự nghiệp, lo rằng sau khi chết bản-thị đem tên mình mà đặt cho đường phố nào, cũng dì-chúc cả rằng, xin bà con đồng-thành tha cho cả danh-dự ấy.

Sao những cách cao-thượng như thế, thì không thấy ai bắt chước, mà đi bắt chước nhằm những cách rườm-rà vô-lý, như là thuê phường nhạc đi thổi toe toe liên cạnh một đoàn phụ-nữ khóc gióng?

Cứ theo một thứ lễ nghi ta, việc ma chay cũng đã đủ lôi thôi lắm rồi, cũng đã đủ khánh-gia bại sản cho những nhà sa-sút mà còn giữ giá, nếu lại còn thêm lễ-nghi tây, mà nào có phải lễ nghi tây thật, thì là sinh sự cho những người cần phải ganh-đua, hoặc dở-hơi mà lại cho sự ganh-đua lịch sự trong tang-lễ là một cách mua-chuộc.

V.

Việc đạc điền ở các tỉnh

Tiếp theo với đạo nghị-định mà bản-quán đã đăng trước, quan Thống-sứ Bắc-kỳ có thông-tư cho các quan Công-sứ và các quan thủ-hiến các tỉnh như sau này:

Tôi xin các ngài lưu ý về đạo nghị-định ngày 23 février 1929 nói về việc giữ các bản-đồ họa từng thửa ở trong các miền đã họa xong rồi.

Tôi định nay mai lại thí-nghiệm việc kiến điền của người bản-xứ là việc đã thí-nghiệm năm 1921 ở trong mấy tỉnh trung-châu. Vì sự thí-nghiệm trước không thành công cho nên đạo thượng-dụ ngày 4 octobre 1921 cấu phải sửa đổi lại, song tôi định chỉ thí-nghiệm ở mấy làng mà thôi, để có thể để xem-xét được ngay từ lúc ban đầu và để giảng-dụ về sự ích-lợi và cách thi-hành cái lệ mới thế nào. Đợi cho đến khi có tuế thi-hành lệ kiến điền khắp mọi nơi thì nay suốt Bắc-kỳ cần phải bảo lưu và phải sắp cho có thứ-tự các bản-đồ đã tốn biết bao công của mới họa được. Vậy mà bấy nay vẫn chưa thấy làm gì để mà lưu-trữ lấy các bản-đồ ấy. Nay muốn cho khỏi bỏ mất cái công-phu đã thành-tựu về trước thì tôi định tạm thời đặt ra một sở bắc-lưu địa-tịch.

Muốn đạt tới mục-đích ấy, tôi tưởng có thể một đằng lựa vào sở Địa-chính, một đằng lựa vào các xã-hôn, vì rằng muốn thực-hành việc kiến điền được rất hoàn bị trong mấy năm sau này, Nhà-nước cũng định trông vào các xã cả. Nguyên sở Địa-hình đã luyện ra được những người đạc-điền và đã có dịp giao-thiệp với các chức-dịch hàng xã, thì đã rõ cái tư-cách của các chức-dịch ấy thế vào.

Việc thí-nghiệm năm 1921 mà không thành công là tại Nhà-nước giao cho các làng thực-hành lấy một cái chương-trình có một điều bất tiện là phải phó thác cả cho những người có trí sáng-kiến và cần mẫn mới làm được, song những người như thế không phải chỗ nào cũng có. Phàm những việc như thế cần phải có sốc đến luôn luôn, mà trông nom công cuộc của Nhà-nước đã theo đuổi, thì không có sở nào cho bằng được chính sở đã làm nên việc họa-đồ từng thửa. Hiện nay chưa thấy có điều gì khó khăn ngăn-trở cả. Vì lẽ gì mà Nhà-nước họa ra những bản-đồ từng thửa thì tôi tưởng nhân dân nay đã rõ rồi. Lúc ban đầu có lẽ dân còn ngại rằng việc họa-đồ chỉ có một cái mục-đích đánh thuế mà thôi, song xem việc làm từ bấy đến nay thì tiết đã rõ rằng đó không phải là mục-đích của Nhà-nước. Vậy hay rằng chính-phủ Bảo-hộ không bao giờ có bỏ cái quyền đích-đáng của mình đối với tài-sản hay nhân-dân về việc thuế thổ và thuế thân, hễ lúc nào xét ra nên làm thì sẽ đem các bản-đồ họa từng thửa mà so với các diện tích kê trong sổ thuế điền thổ, nhưng nếu cho cái mục đích sự đạc điền là ở như việc làng thuế trực thu thì thật là hiểu sai cái chủ ý của Nhà-nước.

Điều quyết định của nhà-nước về vấn-đề ấy do một cái tên-chỉ khác hẳn là do khoản tài-chính, tôn-chỉ ấy là lo toan cho tình-hình trong xứ được mỗi ngày một thiện-mĩ hơn, và dù dất lên con đường tiến-bộ, một cái dân-tộc mà luật-lệ chưa được hoàn toàn cần phải sửa đổi và bổ khuyết dần dần, vì là chỉ tựa vào những p ong-tục không có gì làm bằng cứ mà phần nhiều lại không có sách nào. Sự chỉnh-đốn lại cần phải lâu công, phải kiên-trì và phải có những người sẵn lòng giúp sức mới được. Cái công-cuộc này nói tóm lại là cốt nhất cho những làng mà tư-dân với pháp-nhân có điền-thổ được chắc chắn hơn.

Xem như vậy thì nhân-dân nên vững lòng mà đi vào con đường đã chỉ về cho mình, đừng có hoài-nghi gì cả, và nên giúp sức cho các viên-chức kiểm soát việc bảo lưu địa-tịch làm trọn được nghĩa-vụ. Tôi chắc rằng ai nấy sẽ nhiệt thành tận-tâm với việc này, còn như cách lập sở coi tạm việc bảo lưu địa-tịch thì tôi tưởng có thể tựa vào những điều cốt yếu sau này.

(*Còn nữa*)

Một bức thư nặc danh dọa phá nhà pha Saigon

Báo *Opinion* ở Saigon ngày 30 Mars có đăng rằng hôm trước các quan cò rằng có một toán cò khí giới sắp-sửa đến phá nhà pha Saigon.

Phủ Thống-đốc liền báo tin cho quan binh biết, cho nên sở quân linh gác nhà-pha bữa ấy đã tăng lên bội phần.

Nhưng chỉ là một bức thư dọa mà thôi, nhà-pha không bị phá chi cả.

Kuôcq ngu'w mo'lq
ă ơ ư thi viết a' o' u'
đ viết d, đ viết Y, q viết k
Na'm yâuq :
sa'cq, huyêñ, na'ngj, hoix, ngaw
q f j z w

HAIF DAMF

Làng thơ (1)

Đỗ Phủ 杜甫 *và Lý-Bạch* 李白 *là hai nhà thi sĩ nổi danh đời xưa, nhân gặp ngày xuân, ông Đỗ-Phủ nhớ ông Lý-Bạch, có viết bài thơ sau này; cũng vì bài thơ này mà bốn chữ « Xuân thụ mộ vân* 春樹暮雲 *» mới thành ra cái điển noi về tình bạn hữu, để cho các văn-sĩ ngày nay mượn chữ viết văn vậy.*

Thơ rằng:

« Vị-bắc xuân thiên thụ,
渭北春天樹
« Giang-nam nhật mộ vân.
江南日暮雲
« Hà thời nhất tôn tửu,
何時一樽酒
« Trùng rữ tế luận văn ».
重與細論文

Dịch nghĩa là:

« Vị-bắc kia xuân thụ.
« Giang nam nọ mô-vân.
« Bao giờ một chén rượu,
« Lại cùng bàn cấu văn ».

Mới đây có hai ông thâu-khoán, cũng chơi thân với nhau như Đỗ-Phủ và Lý-Bạch, ngày xuân nhớ nhau, cũng viết một bài thơ như sau này:

« Hải-phòng xuân-thụ đấy,
« Hà-nội mô-vân đâu.
« Bao giờ một cái cập,
« Lại cùng đi bỏ thầu. »

Kỳ báo ngày mai sẽ đăng đến bài thơ của hai ông sét ty cũng nhân ngày xuân nhớ nhau mà làm ra.

Hif dinhf, Nguyênw va'n-Tôi

(1) Có B. đã có biết tài về văn-tập « Kiều » nước gì có chịu khó thay lời bạn làng tư « mà tập mấy bài văn « Kiều » cho thêm vui.

Cái án-mạng ở đường Huế

Sở mật-thám xét ra thì chính người cha thật Van Léon Sanh tên là Van Thomas Tài, quán ở Nam-kỳ, là người nhập-tịch dân Pháp, nguyên trước làm sở công-chính, bây giờ đã già yếu về dưỡng lão ở Saigon.

Hồi năm 1910, M. Van Thomas Tài ra làm việc ở Hano, có dan díu với một người con gái tây, tên là Đào Người ấy chính là mẹ đẻ ra Léon Sanh.

M. Van Thomas Tài đem Mme Thị Đào về Nam-kỳ sau sinh đẳng một người con trai, có khai sinh tại tòa Đốc-lý Saigon, nhưng về sau mới công-nhận.

Được ít lâu Mme Thị Đào về Bắc, đem cả đứa con trai về theo. Từ đấy M. Van Thomas Tài cứ gửi tiền ra cho mẹ con nuôi nhau.

Cách ít lâu, M. Van Thomas Tài nghe tin vợ ở Bắc đã đi lấy chồng khác (có lẽ là M. Nguyễn-tấn-Long), thì từ đấy M. Van Thomas Tài không gửi tiền ra nữa.

Hồi đầu năm 1925, M. Van Thomas Tài thấy một chàng thiếu-niên đem một bức thư của vợ trước đến đưa cho mình.

Trong thư nói rằng có muốn gặp mặt con trai, thì cứ đến nơi thị đã hẹn.

Tình cha con lâu chẳng thấy mặt nhau lấy làm nóng ruột lắm; bởi vậy M. Van Thomas Tài liền đến nơi hẹn, thì thấy vợ và chàng thiếu-niên đưa thư, vợ bảo đấy chính là Van Léon Sanh, là con trai đấy.

Nhưng mà chồng Tài lấy làm ngờ lắm, không lẽ con mình đâu đã chóng lớn như thế, mà nó lại chỉ giống mẹ nó như đúc, không giống cha nó chút gì; bởi vậy nhất định không nhận con.

Từ đấy M. Van Thomas Tài chẳng được tin tức gì về vợ con nữa.

Nhưng về sau không biết Mme Đào làm thế nào lại lấy được cái giấy khai sinh của Van Léon Sanh, đưa cho Tiệp để đội lên.

Hiện nay thị Đào nhất định không nhận để ra Tiệp tức là Van Léon Sanh giả, và cũng không nhận để ra Van Léon Sanh thật, cái rằng không có chửa đẻ gì bao giờ. Bởi vậy lại còn phải đợi thầy thuốc xét xem lời ấy thực hư thế nào.

Theo như báo Avenir du Tonkin.

Cuộc đua ngựa

Đến ngày chủ-nhật 7 avril 1929 hồi 2 giờ chiều, tại Hanoi sẽ có cuộc đua ngựa là lần thứ IV. Có những giải này:

Giải Mahomet chạy 1600 m.

Tên chủ ngựa	Tên ngựa
Ng. h. Hoï	Paquita
»	Petit Bonheur
Le Nil	Zigano
Le Nil	Fiametta
Blanche	Hâblerie
»	Gloriole
Long Quang	Reine d'or

Giải Tritériumdes produits chạy 1600 m.

Blanche	Icône
»	Invincible
Ng. h. Hoï	Igor
Ng. v. Nhân	Ivraie
Cyrnos	Iokerman

Giải Roméo chạy 1400 m.

Ng. h. Hoï	Belami II
Blanche	Fripon
»	Gigolette
»	Hilda
Cerise	Galopin
Cyrnos	Fou Rire

Giải Baldaquin chạy 1100 m.

Le Nil	Zigano
Blanche	Le Gasçon-e
»	Hallebarde
»	Invincible
Long Quang	Reine d'Or
Cyrnos	Idole
»	Mabel
D. k. Long	Ibérie

Giải Saint Simon chạy 1500 m.

Ng. h. Hoï	Charleston
Le Nil	Zigano
»	Fiametta
Blanche	Le Destrier
»	Gavotte
»	Gambade
A Kam	Félicette II
»	Eclipse II
Long Quang	Violettera
Cyrnos	Mabel

Phái-bộ nước Đức

đi khảo-cứu về việc nhật-thực ngày 9 mai này

Trong số báo hôm qua, bản-quán đã đăng tin các phái-bộ nước Pháp, nước Anh và nước Mỹ sang Đông-phương để khảo cứu về việc Nhật-thực ngày 9 mai 1929 này. Nay lại được tin rằng nước Đức cũng rất lưu ý về việc nhật-thực ấy, và hiện cũng cử ba phái-bộ sang Đông-phương để khảo cứu về ngày nhật-thực 9 mai này.

Phái-bộ thứ nhất do thiên-văn-đài Postdam cử đi, sẽ sang Sumatra, phái-bộ thứ hai do thiên-văn-đài Hambourg cử đi, sẽ sang đảo Phi-luật-tân, còn phái-bộ thứ ba do thiên-văn-đài Kiel cử đi, thì sẽ sang nước Xiêm.

Đứng đầu phái-bộ này có bác-sĩ Rosenberg, chánh thiên-văn-đài Kiel và các người giúp việc là bác-sĩ B. Stobbe và M. E. Pape.

Ngày 18 mars, phái bộ ấy đã đi tàu Munster and tới Penang, rồi lại đi thẳng đến Koke-Bhodi, để sắp đặt các khí-cụ khảo cứu tại trên đỉnh ngọn đồi ở đấy. Có đem rất nhiều các khí cụ rất tinh vi để khảo cứu.

Phái-bộ bắt đầu khảo cứu trước ngày nhật thực 15 ngày và sau ngày nhật-thực 15 ngày. Khi khảo-cứu xong, thảo các khí cụ ra để đem về cũng mất 15 ngày nữa.

Hai cái ô-tô đụng nhau

Một người đàn ông và một người đàn bà có thai bị chết tươi

Tân-an — Nam kỳ

Có một cái xe đưa hành khách số C. A. 484 của một người Annam tên là Tu-giang, nghiệp-chủ ở Chợ-lớn đưa bộ hành từ Saigon xuống Vĩnh-long. Khi xe chạy đến gần ga Bình-ảnh phía Tân-an có xảy ra một cái nạn hai người chết.

Nguyên xe số C. A. 484 chạy xuống Tân-an, vừa đến chỗ nói trên, gặp một cái xe Berliet cũng của một chủ mà chính là Tu-Giang cầm tay bánh, hai người cầm tay bánh hai xe đi sát nhau, nên phải dụng nhau, xe Berliet bị tổng té tuột xuống ruộng, còn xe 484 bị lật nhào, hai xe có hư hỏng nhiều ít, chúng tôi chưa được rõ. Chỉ có người cho tin chắc rằng có hai người bị thương phải bỏ mạng là một người đàn ông và một người đàn bà có thai.

Sở tuần cảnh Tân-an được tin nầy liền đến nơi làm án kết và đã bắt người sốp-phơ xe 484 và người chủ là hai người cầm tay bánh hai xe dẫn về bóp giam đặng phân xử. Cứ theo tin đây thì lỗi nầy cả hai đều có hết, vậy ông chủ xe nầy đối với hai người vô phước kia phải thế nào. Được tin thêm sẽ tường thuật.

Văn tập « Kiều »

Câu hâm ngày lễ đức thánh Khổng

Tháng tám năm ngoái, ở tỉnh kia nhân ngày thu lễ đức thánh Khổng-tử, lác các quan thụ lộc thành, có gọi chị em đến hầu rượu, các quan có truyền cho tôi phải tập kiều một câu hầm để kỷ-niệm ngày thu-lễ Đức thánh thoạt nghe thấy đầu bài, chắc ai cũng phải cho là khó, vì ở trong trường chỉ nói phận nhiều về phong-hóa tuyệt-ngạt, tình nọ cảnh kia mà thôi, có nói gì đến trường thánh hiền đạo đức đâu, đã loan cấm bắt mà không sao tập được, song các quan cứ dục mãi, nếu không cố tập lấy một câu thì sợ chị em mang tiếng dốt, bèn tập câu như sau này:

« *Rằng trong thánh trạch rồi-rào,*
« *Dưới dày có đất, trên cao có trời.*
« *Lễ-thánh đã đủ mộ hai (1),*
« *Nỗi lòng khấn hết mọi lời vấn vương.*
« *Con tạo xoay-vần (2)* »

Cô B.

(1) Lễ đức một năm chỉ có 2 kỳ tế thánh là xuân tế và thu tế.

(2) Vận-hội Khổ. g giờ, về thế-kỷ trước mà so với thế-kỷ này, đã có nhiều điều khác nhau.

Tin sau cùng
Xin xem Trung Bắc buổi chiều giá bán mỗi số 2 xu.

Hội-đồng Chính-phủ

Những vấn đề xét tại ban thường trực Hội-đồng chính-phủ họp tại Saigon mới rồi có đến bốn năm mươi việc.

Trong số ấy có việc đặt ra các hội-đồng dân-biểu Tây tại Trung Bắc-kỳ và Cao-miên, việc cấp đất không tại Đông-dương để mở đồn-điền, việc đổi lại giá tiền năm nhà-thương ở Bắc-kỳ, việc trích ở kho dự bị Đông-pháp 1 triệu 29 vạn 6 nghìn 495 đồng để chi vào việc tăng lương cho các viên chức An-nam về năm 1929, vân vân.

VA'N UYÊNZ

Vịnh thăng-hề

Võ-đài khai mạc cuộc vui chung,
Có chú hề ra thú lạ lùng.
Dáng tựa lưỡi-cưỡi nhăn tựa khỉ,
Cười như nắc-nẻ nói như rồng.
Pha trò cả đám đều nghe ngộng,
Bôi nhọ mà ai cũng thích trông,
Giá thử đông vào tai với mũ,
Khó gì thằng chẳng phết lên ông.

Nguyễn-thị-Tuyết

VIỆC HANOI

THỜI TIẾT

Lúc 10 giờ sáng : 22 độ

Quan Tổng thanh-tra y chính Lasnet tới Hanoi

Quan tổng thanh-tra y-chính Lasnet ở Pháp sang, đã từ Nam-kỳ đo dường bộ qua Trung-kỳ, ra tới Hanoi ngày hôm qua; có quan Giám-đốc Garde sở y-tế Đông-dương cùng ra với ngài.

Quan Tổng thanh-tra Lasnet lưu chân tại dinh các quan thanh-tra thuộc-địa.

Quan Thống-soái Aubert có cử trung-tá Sainl Salvy thay mặt ngài đến chào quan Tổng thanh-tra Lasnet.

Việc dựng tượng quan Thống-chế Foch

Hội Ái-hữu các cựu chiến binh trong kỳ hội-đồng ngày 30 mars có định mở cuộc lạc quyên để dựng tượng quan Thống-chế Foch ngay tại chỗ công trường đã lấy danh hiệu ngài mà đặt tên.

Cuộc bay Paris — Saigon

Có tin rằng các phi-công Bailly, và Réginensi tới Bangkok ngày hôm thứ năm.

Cuộc đánh số của hội Quang-chất

Cuộc đánh số của hội Quang-chất (Institut du Radium) trước định vào ngày 1er Mai thì nay hoãn đến tháng mười tây.

Mấy tin trong ngạch cai-trị

Có tin rằng quan cai-trị Wintrebert ở Saigon sẽ đổi về công-cứ Thái-bình thay quan quan cai-trị Virgitti và quan cai-trị Romanetti ở phủ Thống-sứ bây giờ sẽ đổi đi công-sứ Laokay.

Tại tòa-án

Những việc xử tại tòa-án Trùng-trị và tòa Thượng-thẩm ngày hôm qua vì số báo trưa hôm nay nhiều bài quá, nên sẽ đăng cả vào số báo ra chiều hôm nay.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tại tòa án trùng-trị

Ngày thứ năm tòa đã hỏi những việc sau này:

Việc đánh nhau ở Bình-đông. — Việc MM. Bạch-thái-Sơ và Bạch-thái-Toán là chủ hiệu cho thuê ô tô bị một người làm của hiệu xe khác gây sự đánh mà bản-quán đã đăng trước, nay lại hoãn đến phiên thứ ba 9 avril mới tuyên-án.

Việc tàu dụng đồ đám. — Việc tàu *Po-on* của hiệu Khách dụng một chiếc thuyền đám chết một người thì tòa cũng hoãn đến phiên fy mới tuyên-án.

Còn những việc khác phần nhiều là việc Thương-chính và việc Kiểm-lâm cả.

Một người Khách biển-thủ hơn năm nghìn đồng

Sơ một thám đã bắt giải nộp tòa án một người Trung-hoa tên là Teing-Tsou 34 tuổi ở Cẩm-phả biển-thủ của nhà Boy Landry số tiền 5,055 đồng.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

SINH, TỬ, GIÁ THÚ

SINH

Đỗ-Nga-Nga và Đỗ-My-My, con gái sinh đôi M. Đỗ-văn-Thái, 47 tuổi, buôn bán, ở 17 route Mandarine.

Lý-đức-Quý, con M. Lý-thăng-Quang, buôn bán, ở 62 hàng Buồm.

Trần-thị-Tuyết, con M. Trần-huy-Phác, thư ký Công-chính, ở 35 phố Neyret.

Trịnh-thị-Phác, con M. Trịnh-văn-Bính, buôn bán, ở 66 hàng Quạt.

Nguyễn-thị-Thược, con M. Nguyễn-văn-Thọ, thợ đúc, ở Ngũ xã.

Nguyễn-thị-Đỏ, con M. Nguyễn-văn-Cả, làm thợ, ở hàng Bột (Hadong).

Phạm-văn-Lợi, con M. Phạm-văn-Đông, thư ký, ở hàng Bún.

Trương-thị-Quế, con M. Trương-văn-Phiêm, làm ruộng, ở 50 hàng Bông Thợ-nhuộm.

Dương-văn-Hiếu, con M. Dương-văn-Nghiêu, cu-li, ở 239 phố Cầu đất.

TỬ

M. Nguyễn-văn-Đạt, 80 tuổi, ở 30 phố Chanceaulme

M. Võ-thị-Quý, 30 tuổi, ở 30 phố hàng Long.

GIÁ THÚ

M. Hoàng-đình-Cảnh, 23 tuổi, thầu khoán ở 41 phố Bourrin, đẹp duyên với Melle Phạm-thị-Nguyệt, 18 tuổi, ở 35 phố Lamblot.

Các cuộc vui tối nay

Cinéma Palace : Chang
Cinéma Tonkinois : Chantage
Cinéma Pathé : Morgane la Sirène.
Quảng-lạc : Triệt giang đoạt Á-đầu
Phá Thuần-dương-trận

TAXÉOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonnorrhée. — Cystite. — Catarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ : **1 $ 00**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ

L. BLANC

31, phố Paul-Bert, Hanoi

500B

KÍNH CÁO

Vì bận nhiều công việc riêng, tôi không thể trông nom được nhà in Vĩnh-Thành công-ty (Trung-bắc tân văn) tôi nhường lại nhà in ấy cho ông Nguyễn-văn-Vĩnh.

Vậy kể từ nay trở đi (1er avril 1929) ai có công việc gì giao dịch với nhà in thì xin nói với ông Vĩnh, còn các công việc riêng của tôi thì xin cứ nhà riêng tôi mà hỏi.

Nay kính,
BÙI XUÂN-THÀNH
24 ter Bd. Gia-Long, Hanoi

Tin-tức về việc thương-mại

GIÁ THÓC GẠO :

Gạo hạng nhất, một tạ		11 $ 30
— nhì,	—	10 40
— ba,	—	9 50
Thóc hạng nhất,	—	6 50
Bắp ngô	—	6 60

GIÁ BẠC

Kho Nhà-nước : 12 f. 25.

CÁC TIN TÀU

Tàu *Chantilly* đã từ Marseille đi Đông-dương ngày 27 février. Chừng 2 avril thì tới Saigon và 7 avril thì tới Haiphong.

Tàu *Athos II* đã ở Marseille chạy sang Tàu và N. ật ngày 8 Mars.

Tàu *Song ho* mang thư sang Pháp (đường Nhật) đến ngày t ứ ba 2 Avril hồi 15 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong qua Pakhoi, Holbow và Fortbayard rồi đến Hongkong sẽ chuyển sang *Hakusan-maru*.

Tàu này có ghé Naples.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 6 giờ 16 sáng hôm ấy.

Tàu *d'Artagnan* đã ở Marseille khởi hành ngày 22 mars sang Tàu và sang Nhật.

Tàu *Azay le Rideau* đã ở Marseille chạy sang Đông-dương ngày 27 mars.

CÁC VIỆC LĨNH TRƯNG VÀ ĐẤU GIÁ

Thứ ba 9 avril 1929 hồi 15 giờ 15. — Tại sở Công-chính Hanoi đấu giá thầu làm một cái nhà gác làm nhà hộ sinh cho nhà thương Annam ở Bạch-mai (lô thứ nhất).

Điều-lệ xem tại sở công-tác (Bâtiments civils) Hanoi và Haiphong.

Thứ ba 9 avril 1929 hồi 16 giờ 45. — Tại sở công-chính Hanoi đấu giá làm đường và cầu cống ở đường hàng tỉnh số 28 ở km. 4 + 50 tới 8 + 700 đoạn đường thuộc địa-sở 2 ở Chiêm-hóa (tỉnh Tuyên-quang).

Điều-lệ xem tại sở công-chính Hanoi và sở Lục-lộ Tuyên-quang.

Thứ ba 9 avril 1929 hồi 17 giờ. — Tại sở công-chính Hanoi sẽ đấu giá làm một cái nhà ở cho viên quản-lý kho Thương-chính Cao-con (Nam định).

Điều-lệ xem tại sở công-chính Hanoi và sở lục-lộ Nam-định.

Thứ hai 15 avril 1929 hồi 9 giờ sáng. — Tại sở Bưu-điện Bắc-kỳ sẽ đấu giá may quần áo vải kaki cho factcurs mặc năm 1929.

Điều-lệ xem tại sở bưu-điện Hanoi và Haiphong.

Ngày 15 Avril 1929 hồi 16 giờ. — Tại sở Trước-bạ (Sous Direction de l'Enregistrement des Domaines et du Timbre) đường Paginier Hanoi sẽ đấu giá mua các sổ sách và giấy in cho sở ấy trong năm 1929 sáu điều lệ xem tại sở ấy.

Ngày 16 Mai 1929 hồi 16 giờ. — Tại sở Thương-chính tổng-cục ở Hanoi và sở phó Thương-chính Saigon sẽ đấu giá mua 155.000 cái tôi đay mới và 3.000 cân dầy để đựng muối.

Điều-lệ xem tại phòng thứ ba sở Thương chính Hanoi và tại phòng kế-toán sở Thương-chính Haiphong và Saigon.

Ngày 10 Juillet 1929 hồi 9 giờ. — Tại sở Bốc-xe (la-ga Hanoi) sẽ đấu-giá mua 55.000 *kilos* than *máy* mà 50.000 *kilos* giao tại Hanoi và 15.000 *kilos* giao tại Tourane.

Điều-lệ xem tại sở Kéo-xe (ga Hanoi, trên gác) tại sở Service Maritime Haiphong và tại kho xe-hỏa (Magasin annexe des chemins de fer) Tourane.

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

22, RUE LAMBLOT (PHỐ NHÀ THỜ) MÁY NÓI SỐ 150

Có các lớp từ Đồng ấu (cours Enfantin) đến Cao-đẳng (cours Supérieur).

Ngày giờ học và chương-trình theo y như các trường công. Buổi tối bao giờ cũng có lớp chuyên dạy chữ Pháp cho các học-trò thi vào làm các công sở hay vào học các trường Cao-đẳng tiểu học nhà nước.

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-vị, Rừng Hạ-cương)

Chính sở tại Hanoi 62 Phố hàng Bông
ĐIỆN-THOẠI SỐ 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.

RỪNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.

Có xưởng tại Đáp-cầu, Yên-viên, Đỗ-xá

« Âu-Tây tư-tưởng »

Là tên một thư-cục của bản-quán mở ra chỉ chuyên dịch các sách Tây rất hay, chia làm ba loại.

A. Sách văn-chương bình-dân (bìa vàng)
B. Sách đọc cho vui (bìa đỏ)
C. Sách dạy phổ-thông (bìa xanh).

Mỗi tháng ra hai quyển bán mỗi quyển 8 xu (0 $ 08).

Hiện đã ra những sách sau này :

ALEX. DUMAS :
1. BA NGƯỜI NGỰ LÂM PHÁO THỦ : toàn bộ 16 quyển nhỏ, mỗi quyển. 0 $ 05
hoặc đóng làm 4 quyển lớn có bìa toàn bộ. . . . . 1 . 00

PERRAULT :
2. TỀ-LÊ-MẠC PHIÊU-LƯU-KÝ : cả bộ 16 quyển nhỏ mỗi quyển. 0 . 05
hoặc đóng làm 2 quyển lớn có bìa toàn bộ. . . . . 0 . 60

DE LA BROSSE :
3. LỊCH SỬ ÔNG PAUL-BERT : cả bộ quyển nhỏ mỗi quyển . . . 0 . 05
hoặc đóng vào 1 quyển lớn có bìa trọn bộ. . . . . 0 . 15

J. SWIFT :
4. QUI-LI VÍ DU KÝ : cả bộ quyển nhỏ mỗi quyển . . . . 0 . 05
hoặc đóng làm 1 quyển có bìa trọn bộ. . . . . 0 . 10

PERRAULT :
5. CHUYỆN TRẺ CON : 1 quyển nhỏ. . . . . 0 . 05

MOLIÈRE :
6. NHỮNG HÀI KỊCH CỦA VIỄN-SINH : 5 ở quyển nhỏ mỗi quyển . . . . 0 . 05

LA FONTAINE :
7. THƠ NGỤ-NGÔN : (văn Pháp và văn Quốc-ngữ đối chiếu) cả 3 quyển nhỏ mỗi quyển 0 . 05

Tiền cước gửi Recommandé :
mỗi quyển nhỏ. . . . . 0 $ 12
1 bộ 6 Tờ Lê-Mạc Phiêu Lưu-Ký . . 0 . 20
1 bộ 5 Lịch-Sử ông Paul-Bert . . . 0 . 18
1 bộ 5 Qui-Lí Ve Du-Ký . . . . . 0 . 18
1 quyển 5 Chuyện Trẻ con 5. . . . . 0 . 12
1 quyển 5 Hài-kịch Molière 5. . . . 0 . 10
1 quyển 5 Thơ Ngụ-ngôn 5. . . . . 0 . 12
Cả 7 thứ gửi làm một gói . . . . . 0 . 60

Hiện đương in :

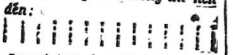
1. DE BALZAC :
HIẾNG DA LÚA
2. LE SAGE :
GIL BLAS

Ai muốn may quần áo Tây lịch sự, nhanh chóng thì nên đến hiệu

Tô-hồng-Anh phố Bờ hồ số 9

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai có máy móc hỏng thì nên đến :

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Lưu-thanh tốt nhất bán và cho thuê ở :

Etablissements Indophone

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn đi giầy đẹp tất đẹp hi nên đến :

G. M. R.
Demange

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai không có vốn buôn bán làm ăn thì nên đến :

Banque de l'Indochine

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Sữa tốt nhất thì có những :

Hiệu Nestlé

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Xe đạp tốt nhất thì có :

MM. Deleule & Detouillon
Debiolle
Trúc-Thành

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồng hồ bút máy thì nên đến :

G. M. R.
Phúc-Vinh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn giá hóa trẻ ăn uống như thường thì nên đến :

Hiệu giồng răng
Trần-quang-Minh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồ đẹp thì nên đến :

G. M. R.
Nhà tăm tăm
Trịnh-xuân-Nghiã

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn uống rượu, hút thuốc lá, sơi đồ hộp thì nên đến :

G. M. R.
L. U. C. I.

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn làm nhà xây bằng gạch tốt thì nên đến :

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn tiêu khiển buổi tối thì đi xem :

Cinéma Palace
— Tonkinois

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Chè ngon nhất thì hiệu :

Vinh-Mậu
Kim-Thái
Ninh-Thái

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn dùng thuốc tây thì nên đến :

Pharmacie Montès (Nhà bào chuông)
— Chassagne (Phố hàng Khay)
— Blanc
— Gillet (Vinh)
M. Rondon (Haiphong)
M. Hélary (Haiphong)

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai có bệnh thì nên đến phòng khám bệnh :

Quan Đốc-tờ : Loubet
— Piquemal
— Blot

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2

Ai có đồ cũ và quốc-trát muốn bán thì nên đến :

Hiệu Đức-Long
Hoàng-xuân-Lan

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắn bắn thì nên đến :

MM. Deleule & Detouillon

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

ngọc ngà thì nên đến :

G. M. R.
Perroud

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Khăn mũ đẹp thì có :

Hiệu Hai Chinh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn xem tiểu-thuyết, mua giấy bút thì nên đến :

Tân Dân Thư Quán

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn thừa câu đối phúng mừng thì nên đến :

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Cuộc sổ số của Viện Quang-Chất Đông-dương

(Loterie de l'Institut du Radium de l'Indochine)

Những số trúng-thưởng như sau này :

1 số.	12.000 $ 00	4 số mỗi số được	500 00
1 số.	4.000 00	20 số —	100 00
1 số.	2.000 00	40 số —	50 00
4 số mỗi số được . . .	1.000 00	80 số —	25 00

Mỗi vé : 1 $ 00

Ngày mở số : 1er Mai 1929

Có bán vé tại Bắc-quán

N. B. — Các ngài ở xa gửi mua, cần nhờ đính thêm tiền cước Recommandé gửi ra lại, tính như sau này :
Từ 1 vé đến 5 vé, tiền cước Recommandé : 0 $ 20
Từ 1 vé đến 10 vé, — 0 30

Số 30

Người ngọc rơi chậu

(Mỹ-nhân lệ)

淚人美

Trước giả : LÝ-ĐỊNH DI
Dịch giả : NGUYỄN-ĐỖ MỤC

Hai đứa nữ-tỳ vực nàng Đông-anh trở về phòng nghỉ. Khi nàng về phòng nghỉ rồi, hai đứa nữ-tỳ phải ở đấy hầu hạ nàng. Nàng lại hỏi đến cái tình-hình trong khi nàng Thiều-hoa bị bệnh. Đứa nữ-tỳ đều nói thực cả.

Đứa nữ-tỳ nại nói :

— Nàng Thiều-hoa tính-tình êm-ái, đối đãi với ai cũng có lòng nhân-từ. Con người như thế mà đến nỗi không thọ, thế thì câu « Thiên đạo phúc thiện » cũng không có thể tin được.

Nàng Đông-anh nghe nói, lại rức-nở khó. Nước mắt ra nhiều, đầu lại thấy nhức, cái bệnh nàng Đông-anh vì thế mà lại nặng thêm. Dầu đứa nữ-tỳ vẫn hết sức khuyên-giải, mà những câu nói không lọt tai kia thì chẳng những khó gỡ được mối bi-thương, lại càng khiến cho trong lòng thêm sự đau-đớn vậy.

Cách độ bốn giờ đồng-hồ nữa thì thấy đứa nữ-tỳ chạy vào báo nàng Đông-anh rằng :

— Bây giờ đã sắp nhập quan, nếu cô-nương muốn đi thì nên đi ngay.

Nàng Đông-anh nghe nói, vội-vàng vùng dậy. Mái tóc bơ-phờ, áo ngoài xốc-xếch, nàng lại tựa vào hai đứa nữ-tỳ mà đi ra. Khi sang đến phòng bên kia thì thấy bà Kim-thị và nàng Băng-hoa đang ôm áo-quan mà khóc, chàng Vi-đình ngồi ở trước cái màn thờ, hai hàng nước mắt của chàng chảy xuống dòng dòng.

Nàng Đông-anh chưa kịp vịn tay vào cái áo-quan, đã oà tiếng khóc. Tiếng khóc vang trong một nhà, hình như cùng ứng họa nhau, cái tình-hình thê-thảm hiểm có ấy, chẳng bút nào mà tả cho hết.

Than ôi!

Giấc ngủ nghìn năm, giọt lệ Tây-châu cũng nông :

Ngậm cười chín suối, biết hồn Thiều-nữ ở đâu.

Thế mới biết cái việc nàng Thiều-hoa chết, chẳng những chàng Vi-đình có lòng thương, nàng Băng-hoa có lòng thương, nàng Đông-anh và bà Kim-thị đều có lòng thương mà thôi; dầu hết thảy bao nhiêu giai-nhân tài-tử trong thiên-hạ, cũng chẳng ai là người không phải ứa hai hàng lệ, cùng chung một tiếng khóc thương vậy.

Qua ngày hôm sau, chàng Vi-đình nói với bà Kim-thị xin đem linh-cữu trở về quê nhà. Bà Kim-thị lấy làm phải, chỉ vì nàng Đông-anh còn đang yếu nặng, không biết làm thế nào Nàng Băng-hoa xin ở lại để trông nom thuốc-thang cho nàng Đông-anh, khi nói với nàng Đông-anh thì nàng nhất-định không nghe.

Nàng bảo rằng :

— Tôi xa-cách quê hương đã lâu, tâm lòng nhớ-mong kể sao cho xiết. Nay dầu đang ốm nặng, cũng nên để cho tôi được sống về quê nhà, kẻo sau khi nhắt rồi, lại đem một cỗ quan-tài mà phiền người phải lo liệu.

Nàng Băng-hoa thuật lại cho bà Kim-thị và chàng Vi-đình nghe, chàng Vi-đình biết là không trái lời nàng Đông-anh được. Và chàng cũng không kịp nghĩ đến việc người khác, mới quyết-định theo ý nàng Đông-anh, cùng nhau thuê thuyền về cả Dương-châu, thế là kể chết người sống đều được kì-bà.

Nàng Băng-hoa lại vào bảo cho nàng Đông-anh biết, nàng Đông-anh gật đầu. Chàng Vi đình mới quyết định đến sáng ngày mồng bốn tết thì khởi-hành trở về quê-nhà.

HỒI THỨ X

Cỏ tàu một tiếng, hành-khách vội vàng. Chàng Vi-đình cùng mọi người do đường thủy trở về quê-nhà.

Khi rước linh-cữu nàng Thiều-hoa ra đến bến tàu, nàng Băng-hoa vịn tay vào linh-cữu mà khấn rằng :

— Chị Thiều-hoa ơi! Chị sống khôn chết thiêng, xin chị theo chúng tôi trở về quê nhà, kẻo ở nơi khách địa thanh-hương này thì lấy ai là người hương-khói phụng thờ cho chị.

Nàng Băng-hoa vừa khóng phải là người mê-tín, mà gặp cái cảnh-ngộ bấy giờ, cũng nói câu ấy, không tự biết rằng cái lý do ra làm sao vậy.

Bệnh-thế nàng Đông-anh, bỏm fy hơi bớt. Đang bước lưu-lạc, bỗng được sống về thì trong sự bi-thảm kia cũng có một phần mừng rỡ. Khi đã đáp tàu, nàng Băng-hoa mới cùng nàng Đông-anh tỏ chuyện.

Nàng Băng-hoa bảo nàng Đông-anh rằng :

— Từ khi chị về đến giờ, tôi bèn về việc chị Thiều-hoa tôi, mà thành ra chị em vẫn chưa được cùng nhau trò-chuyện. Nay như thế này, cũng đã yên việc. Một làn nước thẳm, muôn dặm đường trường, ta có thể nói chuyện với nhau suốt đêm được, nhưng chẳng biết bệnh-thế của chị thế nào?

Nàng Đông-anh nói :

— Nếu thế thì còn gì sướng bằng! Chị đang buồn-bã, mà lại được có người trò-chuyện, may ra cái con ma tật-bệnh kia cũng phải tránh xa vậy.

Nàng Băng-hoa hỏi nàng Đông-anh rằng :

— Dám hỏi khi trước tại sao chị lại muốn tự-tử? Chị Huệ-hoa cũng biết những việc vào hồi hai tuần trước khi chị mới bỏ Dương-châu ra đi còn về hỏi sau thế nào, xin chị nói lại cho nghe.

Nàng Đông-anh nói :

— Em đã nghe lời chị Huệ-hoa thuật lại thì cái viễn-nhân kia, em có thể suy biết ra được. Khi trước chị đã nêm việc gì Tình kiều cường-bá-ch chị mà nói cho chị Huệ-hoa nghe. Việc ấy chắc em cũng đã được biết rồi. Ba ngày trước khi chị bỏ Dương-châu thì bà thím-mẫu (tức là Ngũ-thị) chị bỗng thấy chạy vào trong phòng, nghiêm nét mặt mà bảo chị rằng: « Con gái đã lớn tuổi thế tất phải về nhà chồng. Và nhà ta đây sinh-kế mỗi ngày một quẫn, chẳng lấy gì mà nuôi bảo mãi cho được; còn nhà Tinh-kiều kia giầu-có ngang với vương-hầu, mà chàng thì tpỏi trẻ người đẹp, kể khác còn đang ước-ao mong-mỏi không được, may sao chàng lại có lòng quyến-luyến với mày. Tấm lòng tử-tế trung hậu đến thế là cùng! Mày không lấy chàng thì thiên-hạ còn ai là người đáng lấy. Bây giờ cha mẹ mày chết cả, mày phải vâng lời ta. Ta đã nhận lời mà cho chàng làm lễ-hỏi rồi đó, chỉ trong mấy ngày nữa thì cho cưới, » Chị nghe lời thím-mẫu nói, mới ngẫn người ra, không còn biết nói thế nào. Chị ngẫm-nhĩ một chút rồi cũng cứ nói thẳng mà buông lời từ-chối.

Nàng Băng-hoa nghe đến chỗ ấy, vội-vàng hỏi rằng :

— Vậy bà thím-mẫu kia có nói gì nữa không?

Nàng Đông-anh lại nói :

— Bà thím-mẫu lại mắng chị rằng « Ta biết cái lòng của mày rồi! Cái lòng của mày chỉ quyến-luyến với gã họ Hàn (trỏ chàng Kiếm-lư) mà thôi. Nhà họ Hàn kia rỗng như dít bụt, cơm ăn áo mặc, còn chưa biết trông vào đâu. Chỉ trừ-phi nó có làm nghề trộm-cướp, họa chăng mới khỏi chết đói, nếu không thì muốn đòi nghìn kiếp nó, bao giờ cũng là một đứa khốn-cùng. Cái thân anh học-trò xác như thế, còn quyến-luyến nỗi gì, khiến người nghĩ mà đáng giận! Nghĩ đến cái giá-trị thăng ăn-mày đó kia, phỏng có đáng một xu nhỏ hay không!

Nàng Đông-anh thuật đến chỗ ấy thì nước mắt rào-rạo chảy xuống, nức-nở mà không thể nói được nữa. Nàng Băng-hoa thấy vậy, phải tìm lời khuyên giải.

Nàng Đông-anh nói :

— Những việc đã qua, can chi chị còn lấy làm đau-xót.

(Còn nữa)

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

NHÀ GIỒNG RĂNG

TRẦN-QUANG-MINH

Bản hiệu lập tại phố hàng Bông-Lờ số nhà 199 Hanoi, đã lâu năm chuyên về nghề giồng răng, Giồng đủ các thứ răng trắng, đen, vàng, bạc; nhổ răng, chữa sâu răng, và răng, răng đen đánh trắng, răng lệch lạc chữa lại cho đều, nhất là các cụ già gẫy hết cả hàm, làm toàn hai hàm răng khác, đã xinh đẹp hơn răng cũ, mà ăn uống nhai nó cũng như răng thật không bận bịu gì cả.

Nay bản-hiệu kê mấy thứ giá thường dùng tạm như sau này.

RĂNG

Vàng một cái	5p.00
Bạc một cái	5p.00
Trắng một cái	3p.00
Đen một cái	3p.00
Đen đánh trắng một bộ	5p.00

Giồng nhiều có hạ giá

Các quý-khách quá bộ lại bản-hiệu, hoặc làm hoặc hỏi han điều gì bản-hiệu xin hoan nghênh trân-trọng, cắt nghĩa minh bạch, và cam đoan làm vừa được như ý.

Các quý khách ở tỉnh khác cần mời đến quý tư làm, hoặc hỏi điều gì, xin viết thư về. Bản-hiệu sẽ có người đến tận nơi làm và giá nhời ngay.

Kính cáo

TRẦN-QUANG-MINH
Ouvrier Dentaire
199, Rue du Coton — Hanoi

Dépuratif Ribai

Thuốc lọc huyết và tiêu độc

... trị bệnh ngoài da rất hiệu ...

Giá tiền: 1$50

Pommade Ribai

Làm cho da đẹp, trừ ... làm cho ... da, dùng để ... các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào thuốc Dépuratif Ribai

Giá tiền: 0$60

Bán tại hiệu Bào-chế

L. BLANC

13, phố Paul Bert Hanoi

...LEULE & DETOUILLON

75, Phố hàng ..., ...

... khách nên mua những xe-đạp ... hạng mà giá ... không đâu bằng

Thượng hảo hạng	75$00
Hạng đi đường xa ...	68,00
Hạng đi đường xa ...	66,00
XE-ĐẠP ALCYON	
Thượng hảo hạng	72,00
Hạng đi chơi	60,00
Hạng đi đường xa	54,00
XE-ĐẠP « DRAGON » ...	60,00

« PHONG HOA MỘNG-TINH »

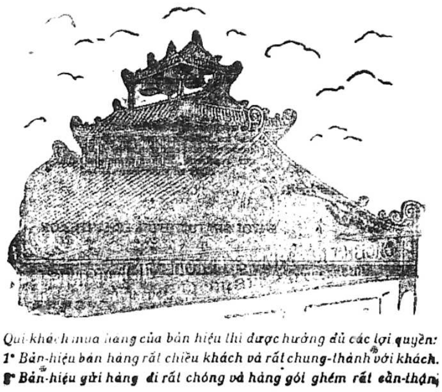
là một cuốn tiểu thuyết rất hay. Nói chuyện một người thiếu-niên mê chơi ở lầu mơ. Xuất bản giá mỗi cuốn là 0$30.

Cước gởi đảm bảo thêm 0$15.

Bán buôn và bán lẻ ai mua, thì viết thư và gởi mandat về cho:

M. Trần-văn-Huấn

7.368 61-68, Rue du Coton, Hanoi

Quí khách mua hàng của bản hiệu thì được hưởng đủ các lợi quyền:

1° Bản-hiệu bán hàng rất chiều khách và rất chung-thành với khách.

2° Bản-hiệu gửi hàng đi rất chóng và hàng gói ghém rất cẩn-thận.

Cái chết khả nghi. — Ngay khi việc mới xẩy ra bản quán đã theo tin của sở mật thám tường thuật về việc một người con M. Cự chủ đồn điền ở Vĩnh-yên, nghi là can về việc đánh chết đứa ở gái, rồi đem chôn giấu.

Nay được tin rằng sở Mật-thám đã bắt được cậu Ng-hữu-Hưng (là con trai M. Ng-hữu-Cự) 23 tuổi, làm đồn điền ở phố Vĩnh-thanh, tỉnh Vĩnh-yên, can tội đánh người bị thương đến nỗi chết.

Lấy khẩu cung xong thì lại tạm tha.

Sau này được tin tức gì về việc này sẽ tường thuật để độc giả biết.

Việc lập hội quán hội Liên hiệp ái-hữu — Hôm mồng ba tháng avril 1929, hồi 19 giờ 1/2, ban Lạc-quyên hội liên-hiệp ái-hữu Bắc-kỳ đã họp tại nhà ông Trần-đức-Tiến, ở Hanoi, phố Quan-thánh, số 33. Ông Đỗ-đình-Bạt, chủ tọa, ông Trần-đức-Tiến thư ký, có những ông này đến dự hội-đồng Doãn-văn-Tỉnh, Văn-đình-Quang, Vũ-đình-Chung, Phạm-Diễm, Ng-tiến-Thiện, Ng-trọng-Thao, Hoàng-đình-Trác, Ngô-bằng-Giụ và Nguyễn-văn-Hiếu.

Ông Philippe Tài và ông Hoàng-gia-Bội vì một xin kiếu.

Ông thư-ký trình hội-đồng rằng đã thu được của các sở hơn 600 giấy kỳ lạc-quyên, và đương lục tục đăng báo.

Hội-đồng bèn làm sẵn biên lai gửi nhờ các ông hội-trưởng và các ông đại biểu thu tiền hộ, rồi thì đem đưa cho nhà Banque Indochine Hanoi, còn các giấy mà thì gửi cho ông thư ký ban lạc-quyên. Nếu mà các ông muốn tiện giao cả tiền và các giấy mà cho ông Trần-đức-Tiến cũng được. Ông Tiến sẽ cứ mỗi tuần lễ sáng ngày thứ hai sẽ đem nộp tại nhà Banque tất cả tiền ở quỹ của ông giữ cho hội.

Ông Tiến xin hội-đồng cử một ban coi riêng về việc quảng-cáo ở các báo trương và một tiểu ban kiểm-soát công việc, sổ sách và tiền bạc.

Hội-đồng cử:

Tiểu ban coi việc báo-trương: ông Hoàng-đình-Trác, trưởng ban, ông Ngô-bằng-Giụ và ông Ng-văn-Hiếu, hội viên.

Tiểu ban kiểm-soát: ông Văn-đình-Quang, trưởng ban, ông Nguyễn-tiến Thiện và ông Doãn-văn-Tỉnh hội viên.

Hội-đồng lạc-quyên lại định rằng xin với Liên-hiệp trị-sự khi làm hội quán nên theo mẫu sẽ lựa lệ nhà nước gọi bỏ thầu cho được công bằng.

Hội-đồng lại có nhời xin với các viên chức ngài nào muốn hỏi han điều gì, hoặc đưa tiền quyên, hoặc gửi các giấy mà thì xin cứ gửi đến cho ông Trần-đức-Tiến, thư ký hội-đồng ở phố Quan thánh số nhà 33 ông nói số 387.

Ban lạc-quyên lai cáo

Phường móc túi. — Bùi văn-Nam vô gia-cư, vô nghề-nghiệp, can tội móc túi lấy một cái đồng-hồ của M. Ngô-văn Đắc, ở phố lò đúc; vậy đã bị bắt giải vào Tòa-án giam xét.

Chỉ vì con ma cờ bạc. — Một người thầu-khoán tên là M. Phạm-văn Quang, ở số 9 đường Huế, nhận thầu làm cái cầu xi-măng cốt sắt ở Sông-cầu, có giao cho đứa cháu tên là Phan-đình-Nuôi, 18 tuổi, quán làng Đông-thái, tỉnh Hà-tĩnh, một số tiền là 224 đồng, để đem giả công thợ, chẳng may cháu đem chơi cờ bạc mất sạch sành sanh, đến khi hết cả thì cứ van lạy xin bồi giả. Hiện đã giao vào tòa án xét xử việc này.

Lại bắt được một trẻ bơ vơ. — Lính canh sát lại vừa bắt được một lũ trẻ nữa thấy vơ vẩn ở chợ Đồng-xuân, vậy đã đã giải về sở cẩm, để đưa lên đồn-điền Trì-tử.

Lũ trẻ ấy là:

Trần văn Nghĩa, 11 tuổi, không biết quê quán ở đâu. Nguyễn-văn-Cói 12 tuổi, quán làng Tây lạc, huyện Nam-trực, tỉnh Nam-định.

Phạm-văn-Nuôi 12 tuổi quán làng Vị-xuyên, tỉnh Hưng-yên.

Nguyễn-văn-Nuôi 15 tuổi, quán làng Lương-quan, tỉnh Vĩnh-yên.

Nguyễn văn-Nho 15 tuổi, ở ngoài bãi, gần cầu sông Cái.

Lại hai đứa trẻ đâu mất. — M. Ng-bá-Đệm thư-ký phủ Toàn-quyền, ở số 3 phố Robert, trình rằng đứa con trai tên là Ng bá-Trâm 15 tuổi không biết đi đâu mất tự trưa ngày 3 avril.

Lại M. Đỗ-đức-Hanh, thư-ký lục lộ ở số 19 đường số 7 trình rằng đứa con trai tên là Đỗ-đức-Cung, 15 tuổi, cũng không biết tự nhiên đi đâu mất!

Chắc lại là phường buôn bọn đây.

Ngài ho dư?

Vậy nên lập-tức đến hiệu **Bào-chế CHASSAGNE**, *Số 59, phố Paul Bert, Hanoi* sẵn có thứ thuốc chữa khỏi tức-khắc bệnh ho, ho gió, ho lao, vân vân, của ngài

Nên xem lời cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư, nói về thuốc SIROP ...

VIỆC BẮC-KỲ

HONGAY

Lại chuyện vợ lẽ — Vừa rồi, một người tên là Trần-văn-Thuế, tức Tuynh, có đơn kiện rằng vợ lẽ tên là Mai-thị-Lan, ăn cắp tiền trốn mất.

Hỏi Mai thị-Lan thì thị khai rằng, nguyên thị có làm bạn với Trần-văn-Thuế được sáu tháng thật, nhưng vì vợ cả Thuế ghen dữ quá, cứ thường bới sự ra chực khai thế công với thị, thị không thể sao chịu được, nên cắp xống áo đi, chứ không có ăn cắp gì cả, bởi vì nhà Thuế cũng chẳng có gì đáng ăn cắp, ở bếp còn chẳng tiếc, tiếc gì đến tiền. Chẳng qua là Thuế tức thì thưa vu cho thị như thế.

Hiện còn giao về Tòa-án Quảng-yên xét xem thực hư thế nào.

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Trịnh Tố-Hoa

(Tiếp theo)

Trương-Mạnh đi một quãng đường xa, mặt giời đã sẽ nơn đoài, bóng tà bảng lảng, tới một nơi thôn lạc, trong thôn ấy có nhà hàng cơm. Trương-Mạnh muốn vào đấy ngủ trọ, nhưng không biết chốn này có phải là nơi thiện-địa hay không. Song lại nghĩ « giời đã chiều tối rồi, nếu không vào đây ngủ đỗ, không còn vào đâu được nữa. » Bèn vào nhà hàng cơm trong thôn ấy, uống rượu xong nằm nghỉ, vì mệt nhọc quá, nên nằm ngủ say. Sáng hôm sau đến lúc mặt giời đã lên mới dậy. Gọi nhà hàng dọn cơm rượu ăn uống xong, sắp sửa tìm đường về. Chợt thấy một bọn cường tráng mới chừng chín mươi người, kẻ giắt trâu, người giắt bò, kẻ xách nồi đồng, người đeo bó vải, lại có mấy kẻ cầm binh khí đi kèm. Đoán thầm rằng bọn này tất lại là quân cường đạo. Sau thấy điếm chủ cười hớn-hở chào bọn ấy mà nói rằng:

— Hôm nay các ông được bổng to, mời các ông vào chơi xơi rượu.

Bọn cường-đạo buộc trâu bò ngoài gốc cây, cùng rủ nhau vào hàng ấy uống rượu. Trương-Mạnh có túi bạc, sợ chúng trông thấy, bèn giấu kỹ vào trong mình, nằm kỹ trong bọn ấy, thấy có một đứa cụt một ngón tay. Đoán ngay rằng đứa cụt tay ấy tên là Tử-Suyên, vì ngày hôm qua có Trịnh-tố-Hoa đã nói với ta rằng chém hụt tên Tử-Suyên cụt một ngón tay. Bởi nghĩ thế nên cứ lưu ý dình xem chúng hành-động ra sao, thấy chúng ăn uống no say xong, chia của cho nhau, rồi các tán mỗi đứa một ngả, chỉ dư có một đứa cụt một ngón tay lưu lại nhà ấy.

Ngày hôm ấy Trương-Mạnh ăn uống nghỉ ngơi đã lại sức khỏe, không còn mệt nhọc như ngày hôm trước, chỉ chực giết tên Tử-Suyên, song lại nghĩ nếu giết tên Tử-Suyên, không khỏi để lụy đến nhà trọ. Nghĩ ngay một kế lừa cho Tử Suyên ra ngoài để giết. Bèn đem túi tiền ra, giả tiền cơm rượu nhà trọ. Đoạn lại chút cả túi bạc ra, đếm đi đếm lại, cố ý làm cho kẻ gian trông thấy phải thèm, đếm xong cất đi, Tử-Suyên đi theo sau, hai người cùng đi mấy chặng năm dặm, đến một cái miếu nhỏ. Trương-Mạnh giả cách mỏi mệt, vào trong miếu nghỉ. Một lát Tử-Suyên đến nơi, cầm đại-đao chỉ vào mặt Trương-Mạnh mà nói rằng:

— Túi bạc của mày đâu, muốn sống đem nộp ta đây, kẻo mất đầu lập tức.

Trương-Mạnh run lập cập hai tay dâng túi bạc nói rằng:

— Lạy ngài tha cho tôi tính-mệnh được toàn, tôi xin kính dâng túi bạc không còn dám tiếc.

Tử-Suyên mỉm cười đắc ý gật đầu, vừa giơ tay ra đón lấy túi bạc, đã bị Trương-Mạnh giật được đại đao đâm cho một nhát. Tử-Suyên ngã lăn ra chết liền. Trương-Mạnh khám trong mình nó thấy có năm nén vàng, nghĩ thầm rằng hẳn vàng này lại là của nó đi cướp được. Bèn chém đầu Tử-Suyên mà lấy vàng đem đi, rồi đem cái tử-thi ấy vứt trong bụi rậm đằng sau miếu. Khi Trương-Mạnh ra cửa miếu đi được vài bước, thì gặp Trịnh Tố-Hoa ở đằng trước đi lại. Trương-Mạnh chắp tay vái chào Trịnh Tố-Hoa mà nói rằng:

— Chẳng hay hiệp-nữ đi đâu lại quanh ra đường này.

— Thiếp đi tìm giết Tử-Suyên, mà tìm mãi chưa thấy đâu.

Trương-Mạnh nói:

— Có một tên kẻ cướp cụt một ngón tay, tôi vừa mới giết đoạn, đã vứt tử-thi ở sau miếu kia, mời hiệp-nữ thử lại coi xem có phải không.

Trịnh Tố-Hoa theo Trương-Mạnh đến sau miếu, nhận ra quả nhiên cái tử-thi ấy là xác tên Tử-Suyên thật, mừng rỡ nói rằng: Thiếp lâu nay vẫn định trừ kẻ đại-ác này, nhất đán tráng-sĩ giết được thực bằng giúp thiếp làm xong được việc gian lao.

Trương-Mạnh nói:

— Giết kẻ bạo trừ kẻ gian, là việc bình-sinh của tôi thường làm, chứ không phải là giúp hiệp-nữ. Trước kia tôi nhờ hiệp-nữ cứu cho mới được toàn tính-mệnh, chưa biết lấy gì báo-ân lại được. Nay mới được cái bổng năm nén vàng, xin kính dâng hiệp-nữ lấy tiền lộ-phí.

Trịnh Tố-Hoa nói:

Hiệp-sĩ lấy đâu được vàng mà cho thiếp như vậy?

Trương-Mạnh nói:

— Vàng này tôi lấy của tên Tử-Suyên, song vì phỏng là của huyết-hãn Tử-Suyên làm ra, không khi nào tôi dám lấy, chỉ vì thấy y cùng với một toán cướp, đem của vào rừng, cho nên biết chắc rằng vàng ấy là của ăn cướp được, mới lấy của y.

Trịnh Tố-Hoa đã toan không lấy vàng tạ-ân của Trương-Mạnh, đứng nghĩ ngợi ngẫu ngợi một lúc, mới nhận lấy năm nén vàng. Hai người cùng nhau tương-biệt.

Lại nói thân-phụ tên Tử Suyên là Tử Nhạc già nua yếu đuối, trước kia cũng giàu có, bị con phá hết, sau ở với người con thứ hai, có đôi ít của ăn dưỡng lão, một vài chiếc áo mặc rét lại bị Tử-Suyên về lấy trộm mất khổ sở vô cùng. Một hôm Tử-Nhạc dậy sớm, thấy có năm nén vàng để ở đầu giường, với một bức thư rằng:

— « Thưa với Tử-lão, đứa con bất hiếu của cụ tên là Tử-Suyên, lần lút vào chốn sơn lâm, vào đảng với quân trộm cướp, đã bị một người hiệp-sĩ giết rồi. Từ nay trở đi, cụ được ăn ngon bữa, nằm yên giấc, không phải lo đứa con bất hiếu ấy về ăn trộm nữa. Nay thiếp mới được cái bổng năm nén vàng, kính tặng cụ lấy tiền dưỡng-lão, xin cụ nhận cho chớ từ ». Dưới ký tên Trịnh-tố-Hoa.

Tử-Nhạc xem thư xong biết rằng Trịnh-tố-Hoa đem năm nén vàng với bức thư này vào cho từ đêm, rồi ra từ lúc nào không biết. Mừng thầm rằng đứa con bất hiếu đã có người giết giúp, cảm ơn Trịnh-tố-Hoa không bao giờ quên.

Thanh-Bằng dịch thuật

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Pharmacie Commerciale du Nord-Annam

E. GILLET, Pharmacien, Vinh

Bán đủ các thứ thuốc tây, giá rẻ hơn các hàng thuốc khác xứ Bồng-Hồng

“Các quan công nhận là tốt nhất”

Có nhiều thứ rượu bắt trước rượu Tonique Tonkinois, nhưng rượu Tonique Tonkinois vẫn tốt hơn cả.

Bán tại nhà thuốc Montès nhà ba chuông, 54, Phố Paul-Bert, Hanoi.

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo cứu đã lâu năm, và cái cách làm lại tinh vi cẩn thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Nhưng khi có bệnh ... dùng phải bổ mạnh ... thì dùng thuốc ... và nhậy lắm.

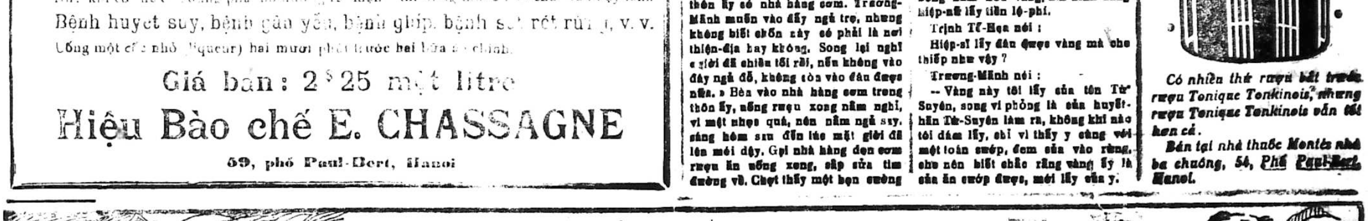
Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$25 một litre

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ "Kho Sách Xưa Quán Ven Đường"
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

NƯỚC MẠCH SUỐI LANGSA HIỆU

VICHY CÉLESTINS

uống trừ tanh các chứng:

Nhứt xương cốt, bình hay mắc dái, dau minh nhứt gân, dái lợn cợn có cát, đau lắc-léo.

CÁC VỊ SẴNG HIỆU VICHY-ÉTAT

SEL VICHY-ETAT Diêm vị rút lấy trong nước mạch chế ra để pha làm ra nước suối.

PASTILLES VICHY-ETAT Uống hai ba hòn. Khi ăn rồi thì dễ tiêu tang.

COMPRIMÉS VICHY-ETAT Để cho mỗi người làm ra nước mạch hơi đủ, uống cho ăn mau tiêu.

COI CHỪNG LẮM ĐỒ GIẢ MẠO, BẮT CHƯỚC

PHARMACIE MONTÉS - HANOI
NHÀ ĐỒNG HỒ BA CHUÔNG

ỐC KÉM HUYẾT SINH RA KÉM NGỦ, LO NGHĨ

AI LÀ NGƯỜI KÉM HUYẾT, BẠI-DƯƠNG KIỆT-LỰC

Ai là người trí não suy đồi! Sao lại chịu cho sức một ngày một suy, một ngày một kém ngủ, kém, trí ký-ức, kém nghị lực đi, đến nỗi thành ra một người vô dụng?

ELIXIR ZIDAL

là thuốc bổ đào mệ tủy, làm cho óc suy đồi hoàn lại như cũ, làm cho tinh thần phấn khởi, sức lực dồi dào, thực làm cho người tái-sinh lại.

Nhà chế-tạo:
Bác-sỹ SALLES, 11, Boul. de Strasbourg, PARIS
Có bán ở các hiệu thuốc tây

NET MẶT KHÓ COI

Có gì là ta coi thường hơn cái dinh cái nhọt nữa không? Vậy mà nhọt sẩy lắm khi làm cho ta mất công nhờ việc. Vì làm sao? Mặt mày trong trẻo mới ra người khỏe mạnh, ai thấy cũng phải mến; mặt mày đầy những chốc những mụn thì ai cũng sợ, vì người ta nghĩ rằng mình có bệnh gì kín.

Vậy mà chữa mụn, nhọt không khó gì chỉ bôi thuốc mỡ INOTYOL một vai lần là hết.

Cô danh ca Lydia ở nhà hát Variétés tại thành Paris có nói rằng:

« Đã được mấy tháng nay tôi lên mụn khắp mặt, đến nỗi mặt mày biến đổi, tôi không giam ra hát nữa. Tôi dùng hết các thứ thuốc mà không đỡ.

Sau tôi chỉ bôi thuốc INOTYOL có một ít hôm là khỏi hết. Quả là một thứ thuốc quý-hóa có chừng tôi thực hân hạnh với người, vì như thuốc của ngài mà tôi được khỏi hẳn. Tôi có mách thuốc INOTYOL cho người quen tôi thì ai cũng phục là thuốc hay »

Xem như thế thì đủ biết rằng thuốc INOTYOL thần hiệu vô song. Chữa các bệnh ngoài da như lở, ngứa, mụn nhọt sẩy đều khỏi hết.

Hỏi mua INOTYOL ở các hiệu thuốc

INOTYOL

CHỈ MỘT THỨ RƯỢU BỔ 33.500

là làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh sao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi.

Giá mỗi chai: **2$10**

Bán tại hiệu CHASSAGNE
59, Phố Tràng-Tiền
HANOI

PHẢI BIẾT KÉN CHỌN

Một nhà ngụ ngôn Pháp kể chuyện rằng: có một con lừa gặp lúc vừa đói, vừa khát, nhân thấy có một thùng nước và một sọt cỏ, nó không biết nên uống nước trước hay nên ăn cỏ trước, thành thử cứ lăng-lăng ngẫm ngợi mãi, hóa ra chết cả đói lẫn khát.

Ở đời thật cũng có lắm chuyện trong tự như thế, nhất là trong sự thuốc thang, thường thấy có biết bao nhiêu là thứ thuốc, mà chỉ vì người ta ngần-ngại không biết kén chọn dùng nào, thành ra lỡ đến thân.

Hãy nói riêng về bệnh đau mắt, kể có hàng bà sa số nào là thuốc, thành thử nhiều khi người ta đành phải thử thuốc chẳng những không công-hiệu mà lại có hại thêm nữa.

Từ nay trở đi, các ngài chẳng phải ngần ngại gì nữa, hễ đau mắt cứ thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX mà dùng, dù bệnh nặng đến đâu, dùng thuốc ấy cũng không nặng ra được.

Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUNE là thứ thuốc đã kê cứu kỹ, công mới chế ra, đã thí-nghiệm chắc-chắn, thật là một thứ thuốc có công dụng trị các bệnh đau mắt.

Giá thuốc lại rất rẻ, khiến cho ai nấy đều có thể mua dùng mà dùng.

Hễ khi trong nhà có người chớm đau mắt, là phải dùng ngay thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX mà trị đi.

0$50

Bán ở hiệu bào-chế
CHASSAGNE
59, Rue Paul Bert, Hanoi
và ở khắp các hiệu thuốc tốt khắp

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

THUỐC CHỮA BỆNH NHỨC ĐẦU

Ngủ là rất cần dùng cho khi mệt nhọc. Nếu khi nào ít ngủ hay không ngủ được, nhức đầu, nhức gân, đau lưng, đau thần kinh hệ, hay là vì nóng nực không ngủ được, nếu không chịu chữa ngay các bệnh ấy thì sẽ sinh ra gầy mòn, yếu đuối, đau gân, thực là nhiều nỗi thần thương. Muốn chữa khỏi các bệnh ấy, muốn ngủ cho ngon giấc thì nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc này hiện quan bác-sĩ Leroy cai quản các nhà thương ở Ba-lê đã cho là một thứ thuốc rất hay và không có nguy hiểm gì cả.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.
3845

Hút thuốc-lá hiệu MÉLIA:

MARINA (Giấy đỏ).
DIAMANT (Giấy trắng).
Thơm ngon. — *Không ráo phổi.*

Ngày Tháng như Thoi

Còn 15 ngày nữa thì hết năm.

Bản hiệu bán Đại Giảm giá để hiến các quí khách đã có lòng chiếu cố cho Bản-hiệu trong 20 năm nay.

Feutre các ông, các cậu đủ các mùi. Berets basque. Parapluies các ông, các bà, các cậu và các cô. Khăn xếp sẵn bằng lượt tây, lượt ta và nhiều tây. Áo imperméable « Kosmos » thực bền 1 áy gửi sang. Giầy guốc kinh, giép dừa, vân vân.

Mới vẽ mũ « Mossant » rất đẹp!
Mua hàng có lịch biểu

HAI-CHINH
Chapellerie, 74, 76, Rue Pont en Bois, Hanoi

MAUX D'ESTOMAC

Crampes, tiraillements, pesanteurs, digestions difficiles, tous ces malaises douloureux disparaissent en quelques jours, grâce au régime du

PHOSCAO

Le plus exquis des déjeuners.
Le plus puissant des reconstituants.

Le régime du Phoscao est conseillé par les médecins aux anémiés, aux convalescents, aux vieillards et à ceux qui souffrent de l'estomac ou qui digèrent difficilement.

ENVOI GRATUIT D'UN ÉCHANTILLON

BÁN TẠI: G. M. R. HANOI

MỖI HỘP:
Bột trẻ con . . . . . 6 fr. 25
Hạng có đường. . . . . 6 fr. 25
Hạng không có đường. . 8 fr. 25

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
9, Rue Tronchet, PARIS
12, 21, 23, Fetter Lane, LONDRES

Agences d'annonces en Europe :
SOCIÉTÉ MUTUELLE de Publicité
14, RUE ROUGEMONT, (PARIS 4IXe)

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lớp-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dân bà ở cữ . . . . . Một litre:* **2$40**
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* **1$25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* **1$25**
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

DIGEST CHÉSOLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh lao mãn xanh xao rất là thần hiệu. Mọi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm . . . . . Một chai:* **1,50**

SOMITES NUTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai:* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG
CÓ ĐẶC QUYỀN SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

Tư bản: Francs **72.000.000**
Tổng cộng khoản dự-bị ngân đến ngày 30 Juin 1928: » **85.500.000**

HỘI-ĐỒNG TRỊ-SỰ:

Chánh trị-sự: M. STANISLAS SIMON, Chánh-hội-đồng trị-sự tại Đông dương và Viễn-nam;
Phó trị-sự: M. PAUL BOYER, Chánh-hội Thương-cục Comptoir National d'Escompte de Paris;
Tổng quản-lý chủ-nhiệm: M. RENÉ THION DE LA CHAUME, Nguyên thanh-tra Tài-chính-bộ.

TRỤ SỞ: 96, Boulevard Haussmann, Paris (VIIIe)

CÁC CHI ĐIỂM:

TRUNG-HOA	ĐÔNG-DƯƠNG	MỌI NƠI KHÁC
Canton	Battambang	Bangkok
Fort-Bayar	Cantho	Djibouti
Ianfeou	Haiphong	Noumea
Hông-kong	Hanoi	Papeete
Mongtzeu	Hué	Pondicherry
Pékin	Namdinh	Singapore
Shangai	Pnom-Penh	
Tién Tsin	Qui-nhon	
Yunnanfou	Saigon	
	Thanh-hoa	
	Tourane	
	Vinh	

Giao-dịch khắp hoàn cầu

Các công việc ngân hàng. — Mua bán thái phiếu. — Cho thuê tủ bạc.
Ai hỏi sẽ trả lời ngay.

Điện-Lưu-tín-Điện: INDOCHINE

GIÁY NỐI: Hanoi 58. Haiphong 26. Namdinh 90. Vinh 45. Thanh-hóa 37 (mở ngày thứ ba).